

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Spalis — October 9, 1968

Nr. 102

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PERSPEKTYVOS

NIXONO IŠRINKIMAS UŽTIKRINTAS, BET ...

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

bijo, kad jų pasiektam statusui gresia kitos tautinės mažumos -- negrai ir portorikiečiai.

Tame Alsopo teigime yra dalis tiesos, tačiau man atrodo, kad anksčiau niekinamos tautinės (ir net religinės grupės, kaip katalikai) savo prestižo ir dalies krašto valdyme pasiekė ne tiek dėl anglo-saksų protestantų nuomonės pasikeitimo, kiek savo darbu ir pastangomis. Jie įrodė, kad yra verti didesnių uždarbių ir didesnės pagarbos. Tai dažnai buvo pasiekta tik antroje ir trečioje kartoje. Ir už tat dabar pasiturinčiai gyvenantiems darbininkams sunku suprasti, kam jiems reiktų į savo gyvenamas vietas priimti negrus ir tuo pačiu visą rajoną nustumdyti. Tokie visa širdimi pritaria Wallace kandidatą į viceprezidentus atsargos generolo Curtis Le May nurodymui, kad aviacijoje buvo išnaikinti rasiniai varžtai, kai buvo įrodyta, kad negrai yra jei ne geresni, tai bent neblogesni nei kurios srities dar-

bininkai ar kariai negu baltieji. Iš viso, kariuomenėje lengva įvesti integraciją, kai būta griežtų taisyklių, kurių turi laikytis visi. Tuo tarpu civiliniame gyvenime kiekvienas gali gyventi kaip nori ir yra rajonų, kurių gyventojų dauguma nori tam tikros uniformos bei papročių visose gyvenimo srityse.

Darbininkija sudarė iki šiol bene svarbiausią demokratų partijos užnugarį. Šiandien ji gyvena labai gerai ir jai rūpi tą statusą apsaugoti. Už tat posakis "Law and Order" susilaukė tokio didelio pasisekimo. Kitas buvusios demokratų didžiosios kalicijos narys -- kairioji inteligentija nebėgi susikalbėti su pasiturinčiais darbininkais, kurie turbūt visai teisingai samprotuoja, kad toji šviesuomenė nori padėti negrams darbininkų ir vidutinių tarnautojų sąskaiton, o ne savo pačios. Štai kodėl demokratų partija staiga neteko vienybės ir jei niekas staiga nepasikeis turėtų pralaimėti rinkimus.

Diskutavo Lietuvos klausimu televizijoje

Vliko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas ir dr. A. Budreckis spalio 1 dieną 10 val. vak. buvo matomi New Yorko televizijos 13-tame kanale, kur jie atsakinėjo į klausimus reporteriui, sugretinant Čekoslovakijos dabartinius įvykius su Lietuvos sovietine okupacija.

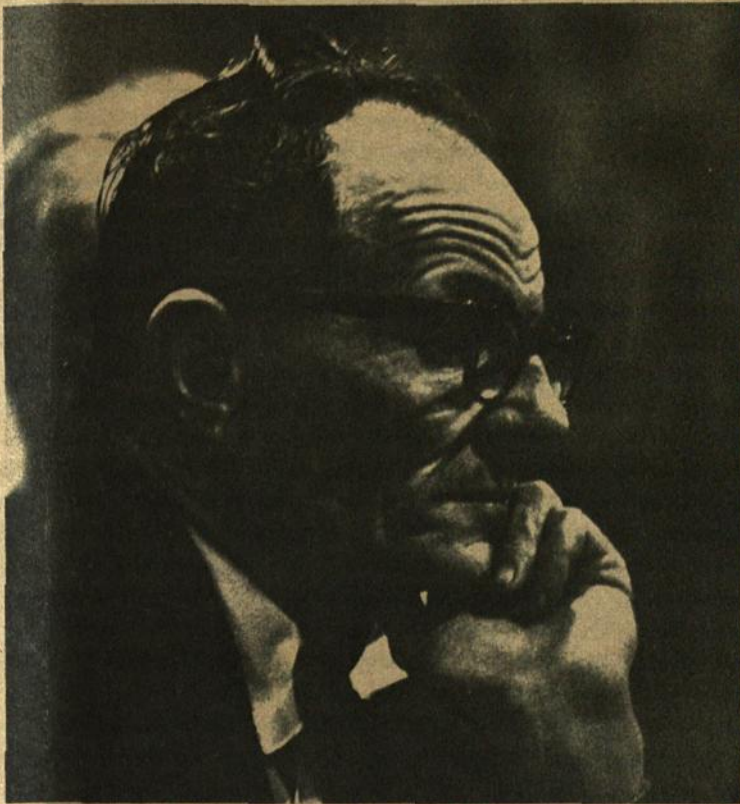
Televizijos stotis pirmiausia parodė nepriklausomos Lietuvos vaizdus, trumpai apibūdindama Lietuvos valstybės praeitį, sostinę, gyventojų skaičių ir pristatė Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininką dr. J.K. Valiū-

ną ir narį dr. A. Budreckį pažymint jų išsimokslinimą ir einamas pareigas.

Pirmiausia dr. J.K. Valiūnas sugretino sovietų klastingą okupaciją Lietuvoje su dabar vykstančiais tokiais pat klastingais metodais Čekoslovakijoje.

Dr. A. Budreckis nusišvietė 1939 metų slaptą sovietų susitarimą su naciiais dėl Pabaltijo valstybių pasidalinimo. Į reporterio pastabą, kad Lietuva prieš šimtą metų irgi buvo rusų okupuota, mūsų atstovai paaiškino skirtumą tarp jų

CHICAGIEČIŲ DOVANA DIRVAI

Kazimieras Pocius, ALT S-gos išdininkas ir Dirvos gen. atstovas Chicagai, paaukojo Dirvai \$500.00

Prieš savaitę rengėjų buvo teisingai pastebėta, jog tuomet įvyksime Dirvos jaunųjų

okupacijų, pabrėždami, kiek šioje okupacijoje lietuvių išvežta į Sibirą ir išžudyta, o likusiems neleidžiama grįžti ir iškurti Lietuvoje. Apibūdino dabartinę okupuotos Lietuvos padėtį pabrėžiant, kad Lietuva yra viena iš seniausių Europos valstybių.

Į klausimą, kas dabar daroma, kad pakeisti šią situaciją, mūsų reprezentantai atsakė, kad rūpinasi atgauti Lietuvai pilną nepriklausomybę, kad Lietuva galėtų tvarkytis be jokių pašalinų svetimų įtakų.

Be to, paaiškino apie turistų keliones ir jų teises okupuotoje Lietuvoje.

Bendrai paėmus, tai didelis VLIKo pirmininko dr. J.K. Valiūno laimėjimas gauti nemokamai 20 min. programą, kurią stebėjo apie 50 milijonų žmonių. Ir reikia džiaugtis, kad mūsų reprezentantai buvo labai gerai pasiruošę ir sklandžiai bei aiškiai į klausimus atsakinėjo, ką teko išgirsti jau iš daugelio amerikiečių. Tai bene pirmas toks įvykis.

talentų konkursiniame koncerte pralaimėtojų nėra.

Pirmiesiems trims jūry komisijos atrinktiems programos dalyviams teko ALTS-gos valdybos, ALTS-gos Clevelando ir to skyriaus pirmininko J.P. Nasvyčio pinigines premijos. Likusiems penkiems dalyviams, nelaimėjusiems pirmųjų trijų vietų, žinomas, bet prašęs jo pavardės neskelbti Dirvos rėmėjas kiekvienam įteikė savo dovaną čekiu. Taigi, nelaimėjusių tikrai nebuvo.

Ta pačia proga buvo pastebėta, jog didžiausiu laimėtoju išėjo Dirva. Ne vien tuo, kad scenon atvedė ir visuomeninei pristatė gražų būrį jaunųjų dainininkų, paskatindama juos drąsiau žengti savo meninio pašaukimo linkme. Ne vien todėl, kad ji į savo metinį parengimą sutraukė nuostabiai gausią ir nuosirdžią Clevelando visuomenės ir iš toliau atvykusių svečių auditoriją, moraliai ir materialiai parėmusią savo laikraštį. Tos paramos išdavęs paskelbsime, kada tik rengėjai suves savo apyskaitas.

Betgi didžiausią dovaną Dirvai atvežė chigagiškiai svečiai, ALTS pirmininkas Teodoras Blinstrubas ir ALTS išdininkas bei Dirvos gen. igaliojantis Chicagai inž. Kazimieras Pocius, įteikdami Vilties valdybai 875 dolerius. Šią sumą, pakeldami savo Vilties Draugijos narių įnašus, suaukojo chigagiškiai: Kęstutis Sidabras 25 dol., Petras Steikūnas 25 dol., Vaclovas Mažeika 25 dol., Juozas Jurevičius 100 dol., dr. Leonas Kriaučiūnas 200 dol. ir pagaliau pagrindinis šios sumos sukėlėjas -- inž. Kazimieras Pocius 500 dol. Tie visi rėmėjai yra ne kartą Dirvai aukoję, ypatinai tuo metu, kada jų parama buvo reikalinga taip, kaip šiuo metu.

Chigagiškių svečių pareiškimu, dabar įteikta

arti tūkstanties dolerių suma yra tik Chicagos išsijudinimo ar išjudinimo pradžia. Artimiausiu metu esą galima laukti daugiau. Ne tik iš Chicagos, bet ir kitų vietovių, kurias atitinkamai paveikti pažadėjo svečiai ALTS valdybos vardu.

Vilties valdyba ir Dirva nuosirdžiai dėkoja už paramą.

* ALTS-gos Valdyba organizuodama Dirvos jaunųjų talentų vakarui 300 dol. premiją, gavo paramos iš ALTS-gos Chicagos sk. (pirm. P. Vėbra) 50 dol., ALTS-gos E. Chicagos sk. (pirm. K. Sidabras) 50 dol., ALTS-gos Cicero sk. (pirm. inž. Šulaitis) 25 dol., V. Pesekas & Assoc. 25 dol. ir Cosmos Parcel Service- E. ir V. Žukauskų 25 dol.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINEI SAJUNGAI 20 METŲ

Paskutiniame ALT S-gos valdybos posėdyje, rugsėjo 20 d. pasikeista žiniomis apie svarbesnius įvykius JAV lietuvių visuomeninėje gyvenime. Sustota prie Dirvos reformų. Pritarta pirmininko T. Blinstrubo pastangoms -- 1969 m. Sąjungos seimą šaukti New Yorke, atseit, vietovėje, kur prieš 20 metų įvyko steigiamasis visą Amerikos lietuvių tautininkiją apjungiančios organizacijų seimas.

LIETUVOJE MIRĖ V. DINEIKA

Rugsėjo 25 d. Lietuvoje mirė vienas iš profesinio Lietuvos dramos teatro pradininkų, Viktoras Dineika, eidamas 69-tuosius amžiaus metus.

Kas yra lankęs bent kiek Lietuvos Valstybinio Dramos teatro vaidinimų Kaune arba kituose Lietuvos miestuose, ar kas yra klausęs "Linksmųjų Brolių" iš Kauno radijo, tas negalėjo būti nesusipažinęs su Viktoru Dineika, nes jis ten buvo nuo paties tų institucijų įsikūrimo, tik su pertrauka 1924-1926 metais. Šios pertraukos metu jis tapo pažįstamas daugumai Amerikos lietuvių, nes tada jisai su A. Vanagaičiu, J. Olšausku ir J. Dikiniu buvo "skrajojantis Džimdži - Drimdzi teatras". Dramos teatre V. Dineika sukūrė ištisą eilę giliai išsimenantių vaidmenų. Bet buvo ne tik aktorius, o ir tekstų kūrėjas, vertėjas, režisierius.

Po karo, likęs Lietuvoje, V. Dineika apie 20 metų dirbo kino studijoje Vilniuje didžiai kebliai nedėkingą darbą: buvo filmų dubliavimo režisierius, tai yra rengė rusiškų filmų įkalbėjimus lietuviškai. E.

-- Durk giliau! Aš dar nieko nematau...

Sprendžiant iš Amerikos didžiosios spaudos, Richardo M. Nixono išrinkimas sekančiu JAV prezidentu yra jau beveik tikras dalykas. Žinia, politikoje viskas galima ir viskas įmanoma tačiau ir savo protu sprendžiant iš pastebimų faktų ir nuotaikų, sunku šiandien įsivaizduoti, kad Nixonas galėtų pralaimėti. Mat, jo oponentui iš demokratų partijos pusės labiausiai sekė. To kalbos labai žodingos, tačiau ir didžiausios iškalbos pagalba negali paneigti fakto, kad viceprezidentas Humphrey yra susijęs su dabartine administracija, kuri yra vieni net labai nekenčiamas, o kitiems bent jau labai nusibodusi.

Kitas oponentas 'trečiosios' nepriklausomos partijos kandidatas George C. Wallace, iš pradžių atrodęs be jokių didesnių perspektyvų, dabar virto kone baisėniu priešu už Humphrey. Mat, jis gali paveržti daugiau balsų iš respublikonams prijauniančių negu vadinamų pastovių demokratų. Iš kitos pusės, Wallace pasisiekimas išplaukia iš tam tikros visuomenės dalies pasipiktinimo, tačiau rinkėjai atsidūrę vieni balsavimo patalpoje, gali apsispręsti ir kitaip. Būtent, jie gali suprasti, kad jų balsas už Wallace faktinai yra balsas už Humphrey, nes sumažina Nixono šansus laimėti, o Wallace vistik netgi gali laimėti. Už tat reikia balsuoti už mažesnę blogybę, šiuo atveju Nixoną.

Bet kas yra Wallace šalininkai, kurie praktiškai laiko išrinkimo šansus savo rankose? Joseph Alsop iš Wallace priėmimo Chicagos priemiestyje Cicero susidarė tokį išpūdį: "Cicero duoda pavyzdį, kas pasidarė iš JAV per demokratų su mažomis pertraukomis valdymo laiką. Italai, čekai, lenkai ir lietuviai bei kitų tautinių grupių atstovai čia sudaro daugumą".

"Jų tūkstančiai sutiko džiaugsmingai George C. Wallace. Bet 9 iš 10 jų... yra sūnūs bei dukros tų žmonių, kurie Frankliną Delano Rooseveltą laikė savo išgelbėtoju".

Mat, kai FDR tapo prezidentu, kraštą faktinai valdė WASP t.y. White Anglo - Saxon Protestants, kitos grupės praktiškai neturėjo balso. Per Roosevelto ir Trumano valdymą socialinė struktūra pasikeitė. Anų dienų nuskriaustieji šiandien pasidarė lygūsponai su baltaisiais anglosaksų protestantais ir nerodo jokio dėkingumo demokratams, nes dabar

Pianistė Birutė Smetonienė išpildant meninę programą Olio minėjime Detroite.

J. Gaižučio nuotrauka

ANTANO OLIO MINĖJIMAS DETROITE

Minėjimas pradėtas šv. Antano bažnyčioje 10:30 val. Šv. Mišiomis. Mišias laike ir pamokslą pasakė kun. K. Simaitis.

12 val. Lietuvių Namuose buvo pradėta antroji dalis akademija, kurią atidarė ir jai vadovavo ALT

S-gos Detroito sk. pirmininkas A. Musteikis. Atidarydamas šią akademiją A. Musteikis pakvietė atsistojimui ir susikaupimo minute pagerbti a. a. Antaną Olį ir po to tarė įžanginį žodį. Pagrindinius kalbėtojus apie Antaną Olį turėjome

du: Kazį Karpių iš Clevelando ir PLB pirmininką Juozą Bačiūną. Abu kalbėtojai yra buvę a. a. A. Olio bendradarbiai, kartu su juo dirbo ir gerai pažįsta. K. Karpis, pasakodamas apie A. Olį papasakojo daugiau apie jo veiklą ir darbą, o Juozas Bačiūnas dar ir apie šeimą.

— Galėčiau visą popietę kalbėti apie A. Olį, o jo nuveiktų darbų pilną jaučio skurą prirašyti, — sakė J. Bačiūnas. — Yra ir dabar lietuvių, kurie prieš rinkimus gerinasi ir taikstosi prie lietuvių, o po rinkimų nei kalbėti nenori. A. Olis, nors ir čia gimęs ir augęs ir nematęs Lietuvos, bet su visa širdimi ir meile dirbo jai, garsino lietuvių ir Lietuvą amerikiečių tarpe.

J. Bačiūnas dar pasakė, kad A. Olis būdamas mažas norėjo muzikos mokytis, bet tik tėvams pageidaujant mokinosi teisę ir advokatu tapo.

Poetė Marija Sims paskaitė savo sukurto A. Olio 10 metų mirties sukaktį minint eilėraštį. Pianistė Birutė Smetonienė pianinu paskambino Chopino 3 kūrinėlius. Jai buvo įteikta gėlių puokštė.

Muzikas ir mokytojas Stasys Šližys supažindino su lietuviui mokytojų pagerbti sukurtos kantatos turiniu, paaiškindamas, kad šią kantatą parašė Bernardas Brazdžionis, o muziką sukūrė komp. Bronius Budriūnas. Mecenatės šios kantatos: Dr. Birutė Girniuvienė ir Dr. Bronė Gruzdienė. Ši kantata buvo perduota iš plokštelių. Prie pabaigos tenka pasakyti, kad tam minėjimui buvo labai skoningai ir gražiai papuošta scena. Scenoje kabėjo An-

BALFO RINKLIAVAI DETROITE PRASIDEDANT

Artinasi žiema, nešdama žvarbų šaltį ir šurpų vėją. Mums, gyvenantiems Amerikoje, tatau nesudaro jokio rūpesčio: pasukai termos-tatą ir turi šilumos kiek tik nori. O kas daryti Sibire kankinamiems ir i Lietuvą paliečiamais grįžusiems, kurie ne šiltesnio drabužio, ne apavo, ne sveikatos nebeturi?

Besiartinanti žiema primena ir Kalėdų šventes. Amerikoje kalėdinėms dovanoms pirkti išleidžiama virš 14 milijonų dolerių, o švenčių metu lūžta stalai nuo valgių, kyla taurės svaiginančių ir gaivinančių gėrimų. O kaip švenčia Kalėdų šventes tie, kuriuos laisvės ilgesys troškina kuriems ir kasdienės duonos stokoja, ir taurės ašarų iš akių liejasi?

Švenčiame tautos prisikėlimo auksinio jubiliejaus metus. Juos iškilmingai paskelbėme Lietuvos Laisvės Kovos Metais. O kur toji kova? Bent iki šiol, atrodo, ji tebesireiškia tik žodžiais ir tik tarpusavy. Žodžiais kraujo ir gyvybės nesigailima, o kai paprašoma tėvynės laisvinimo ar šalpos reikams aukos, tai prašančių institucijų adresu pasipila sriautai priekaištų. Tokie liūdnieiškai nėra visuotiniai. Turime daug ir labai gražių pavyzdžių. Štai visuomenininkas Vl. Pauža, nežinodamas savo krautuvės daugelio apilėšimų, dar rinkliavai neprisidėjęs, pirmutinis atsiuntė Balfui 20 dol. auką. Dar nėra didelių sunkumų ir rinkėjų prisikalbinti. O jie ir poilsio valandas ir pinigą aukoja, nemaža ir benzino važinėdami išdėgina. Tačiau, kai vyras su žmona abu dirbdami

tano Olio didelis poveikslas ir už jo Lietuvos vėliava. Prie poveikslu lietuviška gražia staltiesė užtęstas stovėjo staliukas ir ant jo gražių gėlių puokštė. Šnuose stovėjo žalių gėlių vazona. Susirinkime dalyvavo apie pusę salės. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

A. Grinius

Nijolė Bironytė ir inž. Vidmantas Bražys rugsėjo 28 d. Detroite sukurė lietuvišką šeimą. Jaunasis Vidmantas Bražys, prieš keletą metų atvykęs iš Lietuvos, čia baigė inžinerijos mokslus ir šiuo metu tarnauja General Motors bendrovėje.

J. Gaižučio nuotrauka

po ilgų svarstymų, rinkėjui penktą kartą atvažiauvus, paaukoja dolerį ar pasako "mums niekas nieko neduoda, tai ir mes neduosime", darosi liūdna.

Norėtusi tuos "filantropus" paklausti: ką iš Balfu gavo E. Paurazienė, a. a. J. Smailis, M. Šimonis, O. Kratavičienė, a. a. dr. J. Sims, a. a. B. Keblaitienė, M. Stankuvienė, B. Brazis, P. Medonis, J. Šniras, dr. E. Gurskytė, a. a. kun. dr. I. Boreišis, M. Sims, M. Kasevičienė, M. Kučinskienė ir daugelis kitų Balfu 76 sk. steigėjų ir veikėjų, kurie mums badmariaujant ir sergant nežinomybės ligą stovyklose, pabėgėliams surinko virš 30, 000 dol., virš 6000 sv. drabužių, numezgė 200 megztukų, pasiuvė 50 naujagimių kraitelių, nupirko 16 vyr. naujų eilučių, patys surinko ir suaukojo šimtus svarų konservuoto maisto ir mui-lo? Ką jie gavo, važinėdami pas ūkininkus ir sudarydami 167 darbo garantijas ir atveždami i Michigano valstiją 500 asmenų, neturinčių Amerikoje nė giminių, nė pažįstamų? Ką jie gavo atvažiuodami mus pasitikti i stotį, surasdami butus ir darbus? Ką gauna E. Paurazienė, kuri ir šiandien dar Balfu rink-

liavai vadovauja? Retas iš jų tematė nepriklausomą Lietuvią, bet jų širdyse liepsnojo tėvų žemės ir artimo meilė. Ir kaip liūdna, matant ją blėstančią nepriklausomąj Lietuvoj išaugusių ir ten mokslus ėjusių širdyse.

Švęsdami auksinį tautos prisikėlimo jubiliejų ir prisimindami tautos kankinius kovojusius ir kritusius dėl tautos laisvės, pasitikime šią Balfu 76 sk. rinkliavą atviromis, artimo meile liepsnojančiomis širdimis.

K. Jurgutis
Balfu 76 sk. pirm.

• **Jubiliejinių Metų Komitetas** gruodžio 7-8 d. rengia Jubiliejinių Laisvės Kovos Metų užbaigimą. Ta proga Lietuvių Namuose bus surengta paroda ir meninė dalis, o sekmadienį, 10:30 šv. Antano bažnyčioje pamaldos ir Lietuvių Namuose iškilmingas aktas ir pietūs.

• **Juozas Briedis**, namų pardavėjas, dirbęs W. J. Adams įstaigoje, atidarė 17224 John R savo "Briedis Realty" įstaigą ir yra jos vedėjas. Jam talkininkauja Viktoras Laparskas.

• **LŽS Detroito skyrius** rugsėjo 29 d. turėjo narių susirinkimą. Dalyvavo beveik visa Centro Valdyba. Pranešimą padarė sk. pirmininkas Alfonsas Ziedas ir trumpą žodį tarė Centro valdybos pirmininkas V. Alantas. Kalbėta žurnalistų metraščio išleidimo ir kokio nors pobūvio surengimo reikalu. (ag)

HELP WANTED MALE

WANTED 1ST CLASS
KELLER OPERATORS
MOE POLISHERS

Keller Operators with B. G. experience, preferably with B. G. I experience. Also experienced Moe Polisher Top waxes in job shop. Contact Mr. Laag.

UNITED TOOL AND DIE
9103 1/2 N. WASHINGTON ST.
KOKOMO, INDIANA 317-457-9331
An Equal Opportunity Employer (98-102)

GENERAL MALE HELP

No exp. necessary—Apply at
PESCHKE SAUSAGE CO.
2600 E. GRAND BLVD.
DETROIT, MICH.
No applications taken by phone. 100-1031

Dalis svečių A. Olio minėjime Detroite. Iš dešinės sėdi K. Jurgutis, J. Bachunas, V. Kutkus, M. Sims ir kt.

J. Gaižučio nuotrauka

MARIJA SIMS-ČERNECKYTĖ

ANTANUI OLIUI, Jo 10 metų mirties sukaktį minint

Kas uždegė meilę, savajai tautai,
Kokios liepsnos palietė tavo mintis?
Kad ryžtas liepsnojo, jai laisvę atgauti —
Ir deimantu švito, jos garsi ateitis.

Ar šaukė, tave, mūs protėvių sielos,
Ar skambančių kanklių graudingi balsai,
Ar trenksmas perkūno — mūs senjo dievo,
Ar ašaros močiū pabirę visur.

Juk, tu, nematei tos garbingos šalies —
Ant jos žemės niekados nestovėjai,
Ir nevarstei, tu, durų Vilniaus miesto pilies —
Pro kurią jau tiek amžių praėjo.

Nematei, tu, akečių, nei žagrės laukuos,
Neklausėi, tu, grėbėjų dainelių —
Nevaikščiojai Nemuno — Šešupės krantais —
Negirdėjai čiuzėsio drugelių.

Pasaulyje didvyriais gimsta tik retas,
O, tu, mums gimei, mūs tautoj.
Ir kartu, su tavim, vis didėjančios gretos,
Kovojom už laisvę kietai.

Tik čia, prie Atlanto — Amerikos žemė,
Yra tavo gimtoji šalis: —
Išvėio sūnus!... jau likimas taip lėmė,
Ir taip susiklostė lietuvių dalis.

Tu, pasiekei mokslo ir garbės šios šalies,
Pakilai i aukštas viršūnes,
Bet kaip tikras sūnus, mūs brangios Lietuvos —
Jos laisvės liepsna užsikūręs.

Tu šaukei lietuvi, stebuklingu balsu:
— O, broliai, ramiai nesėdėkim!
— Kai mūsų tauta, jau nelaisvė alsuoja,
— Visi, o visi jai padėkim!

Vedėi, tu, tautiečių Misią garsią,
Atverti duris Dėdės Samo.
Tikėjai, kad ten mūsų tautą užtars —
Veržėisi jėga tu dinamo.

I Washingtoną garsų, i Rūmus Baltuosius...
O paskui ir in San Francisco:
Prie šalies valdovų, darei žygius ilguosius,
O viltis mūs visų kilo — tryško.

Sutiko tave, šios šalies prezidentai,
Ir josios aukšti pareigūnai:
Pagarbiai minėjo, mūs senąją gentį,
Ir, rodos, jie laisvę mūs gina.

Mūs broliai ir sesės, tave vis lydėjo,
Ir teikė drąsos tavo žygiams.
Kai, mūsų, šalis, prieš tironus, merdėjo,
Ir kovojo su priešais nelygiais.

Negailėjai jėgų, o nė laiko brangaus...
Ir lėšas, tu, tiems žygiams, aukojai,
Tikėjai, kad laisvę mums greitai išaus:
Suklestės paslaptiniais jojais.

Bet... Štai — netikėtai suplazdė jo širdis!
Ir jau jauti, su mumis, negali.
Jis palikęs visus, kelyje ateities:
Nuplasnojo i pasakų šalį.

Mes, tavąjį vardą, per amžius minėsim,
Istorija užpildys lapus.
Ir savo ainiams, su pagarba, kalbėsime,
Nors mūsų jau čia ir nebus.

1968 m. rugsėjo 29 d.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Fridayby American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpis.

Vasario 16 Gimnazija reikalinga
paramos

Emilija Čekienė

I Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą buvo suvažiavę daug atstovų ir svečių iš viso laisvojo pasaulio, tačiau gaila, kad dėl seimo perkrautos programos jie nespėjo susipažinti nei su JAV LB-ės veikla nei pasisakyti savo kraštų tautinių problemų bei laimėjimų, nei pasitarti su JAV lietuviais, iš jų pasimokyti, talkos ar paramos paprašyti.

Vienas iš neeilinių atstovų buvo atvykęs į PLB seimą Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkus-Natkevičius, rugsėjo 24 dieną išskridęs atgal į Vokietiją. Ta proga jis sutiko painformuoti Dirvos skaitytojus apie šį mūsų lietuvišką židinį -- Vasario 16 gimnaziją.

-- Kokie Jūsų vizito Amerikoje tikslai?

-- PLB seime buvau rinktas atstovas. Tačiau nemažesnis kelionės tikslas buvo sustiprinti ryšius su gimnazijos rėmėjais, ypač su gimnazijos rėmėjų būreliais, kurių visame pasaulyje yra 105, o JAV-se 96. Mano uždavinys nušviesti gimnazijos padėtį, išsklaidyti abejones, jei tokių pasitaiko, ar verta gimnaziją remti.

Praeitais metais gimnaziją lankė 103 moki-

niai, 43 mergaitės ir 60 berniukų, iš jų 81 katalikas ir 22 evangelikai. Palyginus su užpraėjusiais metais mokinių skaičius pakilo 17. Šiais moks-

Vincas Natkus-Natkevičius,
Vasario 16 Gimnazijos direktorius.

lo metais, kurie prasiėjo rugsėjo 3 dieną, mokinių yra šimtas.

Mokytųjų yra 20, iš kurių 15 lietuvių ir 5 vokiečiai. Labai norėčiau gauti bent porą mokytojų lietuvių iš Amerikos. Jie galėtų bent neilgam laikui pabandyti mūsų gimnazijoje dėstyti, pav., metams ar dviem. Kiek teko girdėti čia jau yra daug jaunosios kartos lietuvių baigusiu specialius mokslus ir dėsto JAV mokyklose. Jie turėtų progos pažinti Vokietiją ir kitus Europos kraštus, nes yra ilgos Kalėdų atostogos, Velykų ir vasaros, per kurias jie galėtų pakeliauti ir pažinti Europos kultūrą.

Nuo trečios klasės visi dalykai gimnazijoje dėstomi lietuviškai. Ta proga kreipiuos į studijas baigusį Amerikos lietuvių jaunimą ir prašau bent vienus metus aukoti Vasario 16 gimnazijai. Pragyvenimo sąlygos garantuotos. Kreiptis rašant šiuo adresu: Privates Litauisches Gymnasium, 684 Lampertheim - Huttenfeld, Romuva, V. Vokietija Tel. (06256)22.

-- Kaip žinome, Vasario 16 gimnaziją didelė dalimi šelpia vokiečių valdžia, koki procentą turi padengti patys lietuviai?

-- Vokiečiai remia gana efektingai. Iki šiol per metus skirdavo 62.500 dolerių. Šiais metais Pabėgėlių Ministerija Bonnoje paskyrė 20.000 dol. daugiau. Tai rodo, kad vokiečiai galutinai įsitikino, kad mūsų gimnazija dirba rimtai ir yra pagrindo padėti. Vokiečiai pabrėžia, kad jiems jokių būdu nerūpi lietuvių nutautinti, jūno ras, kad lietuviai išlaikytų savo kalbą, papročius ir išliktų ateities nepriklausomai Lietuvai. Jie tačiau reikalauja, kad trečdalį reikalingų gimnazijai lėšų sudėtų patys lietuviai. Jie nenori remti tų, kurie patys nesistengia rodyti gyvybės ženklų.

Todėl be jūsų paramos, brangūs Amerikos lietuviai, gimnazija negalėtų egzistuoti, -- pabrėžė direktorius V. Natkus. -- Vokietijos lietuviai, kurių yra tikrai

5,000, negali sudėti tos 25 tūkstančių dol. sumos, kuri kasmet įplaukia gimnazijos išdan iš užjūrio.

Betgi rėmėjų būreliai kasmet moka mažiau. Tai nuovargis, pasitraukimas į pensiją, o iš jaunosios kartos nesisidomėjimas. Rėmėjų būreliai yra iš lietuvių gaunamos paramos pagrindas, bet jiems ši našta darosi per sunki. Kad šis didysis mūsų lietuviybės židinys -- Vasario 16 gimnazija neužgęstų, kreipiuosi į visas jaunimo organizacijas atkreipti dėmesį ir savo kukliu įnašu bei darbu imtis iniciatyvos talkinti vyresniesiems gimnazijos rėmėjams, nes tolimesnis jos likimas ir Vokietijos lietuvių jaunimo lietuviybės išlaikymas didelė dalimi priklausys nuo jūsų brangūs jaunieji amerikiečiai lietuviai.

-- Ar gimnazijos mokiniai savo tarpe kalba lietuviškai ar vokiškai?

-- Į gimnazijos pirmąsias klases ateina mažą arba net visai kartais nekalbėdami lietuviškai, bet iki 3-os klasės lengvai išmoksta ir jau visos pamokos dėstomos lietuvių kalba. Abiturientai gauna rašomąjį darbą tokio pat sunkumo, kaip ir nepriklausomos Lietuvos gimnazijų baigiamuose lietuvių kalbos egzaminuose. Tuo gali įsitikinti kiekvienas mūsų gimnaziją aplankęs lietuvis, tačiau, apgailestaujame, kad jų nedaug pas mus atsilanko, nors laikraščiuose skaitome, kad po Europą važinėja.

-- Kokias lietuvių kolonijas per šį trumpą laiką aplankėte?

-- Po PLB seimo apsilankiau Chicago, Omaha, Torontą Kanadoje, Detroitą, Clevelandą ir vėl grįžau į New Yorką, kur rugsėjo 22 d. parodžiau filmą apie Vasario 16 gimnaziją ir padariau pranešimą susirinkime, kurį suorganizavo New Yorko būreliai vadovai, ypač daug pasidarbavo p. J. Vytuvienė.

-- Ar pirmą kartą lankotės JAV ir kokią išpuodį padarė Amerika ir čia išsikūrę lietuviai?

-- Mano išpuodis, kad JAV lietuviai yra labai gerai išikūrę materialiai. Kas liečia lietuvių dvasinę sritį išpuodis taipgi neblogas. Lankiausi lituanistinėse mokyklose ir stebėjau lietuvių kalbos mokėjimą. Penkto šešto skyriaus mokiniai parašius parašyti keletą sakinių parašo visai be klaidų. Tačiau savo tarpe tuoj pat kalba angliškai. Greičiausiai dėl to jos žodingo, nes puikiai kalba ir lietuviškai.

Ta proga aš noriu pasigirti, kad mūsų gimnazija Vokietijoje lietuvių atžvilgiu stovi nežemiau. Mes lietuviškai dėstom daugiau dalykų negu čia. Gaila, kad JAV lietuviai neleidžia vaikų į mūsų gimnaziją.

Pirmieji išpuodžiai apie Ameriką nėra la-

bai malonūs, nes vienas lietuvis PLB seimo atstovas tame pačiame viešbutyje buvo apvogtas. Kitas delegatas grįžęs į Chicago rado savo butą išplėštą. Chicagoje pirmoj vietoj sustojus gavau tokius patarimus: neik į sodą, nes užmuš, nevažiuok traukinėliu negrai apiplėš, jei eisi į parką laikykis toliau nuo žmonių...

Nuvažiavęs į Omahą lankyti giminių, radau laidojamą senutę lietuvių užmuštą negro. Bet, prieš tris mėnesius mano vieną draugą Chicago 3 val. p.p. apiplėšė ir žiauriai sumušo. Vokietijoje to beveik nepasitaiko. Tokie išpuodžiai verčia manyti, kad amerikiečiai gyvena nuolatinė baimėje kiekvienoje vietoje, kiekvienu laiku, -- baigė pasakojimą direktorius V. Natkus - Natkevičius.

Mums rašo

DU ŠIMTAI DOLERIŲ
DIRVAI PAREMTI

Liūdnas reiškinys, kada mūsų lietuvių ekonominis gerbūvis kasdien gerėja, dauguma jau esame pakankamai gerai įsikūrę, o mūsų lietuviškas laikraštis dėl finansinių trūkumų turi mažinti savo numerius.

Suprasdamas Dirvos sunkią padėtį, noriu savo auką (čekis \$200.00) prisidėti prie spausdinimo išlaidų padengimo.

Dirva visados stovėjo visuomeninių, kultūrinių, lietuviškų reikalų sargyboje, linkiu Dirvai ir toliau ištvėrmės nugalėti visas kliūtis ir vėl mus lankyti ne tik 3 kartus savaitėje, bet visiems pasispausdus ir bendrom įėjom padaryti Dirvą dienraščiu.

Sveikinu Dirvą ir autorių už š. m. rugsėjo mėn. 18 d. vedamąjį "Spauda ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė". Nebijodami atviro ir viešo žodžio, mes prisidėsime prie L. B. šviesesnio rytojau.

Dr. L. Kriaučeliūnas

LAUREATĖ DĖKOJA

Esu be galo Jums dėkinga už Jūsų globą, rūpestį ir išlaiką. Trumpas buvimas Clevelande paliko man gražiausią išpuodį.

Jūsų

Dalia Zakaraitė

NE "DISKUTUOTI". BET "DIKTUOTI"

Straiptnyje "Supainioti vardai ir sąvokos" šio laikraščio rugsėjo 27 d. 99 numeris yra padaryta spaudos klaida. Turėjo būti: "Todėl ir mūsų triukšmingoji mažuma (nesvarbu, kaip ją pavadinsime), neturi jokios teisės d i k t u o t i (ne "diskutuoti", kaip atspausdinta) ir primesti savo valią daugumai. Jie gali savo tarpe diskutuoti kiek patinka" ir t.t.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SHOP POSITIONS AVAILABLE
For experienced men or trainees
Build Refrigeration Equipment
ELECTRICIANS
Assemblers in nut & bolt work.
Steady work for qualified men.
Fringe benefits.
Apply in Person or call Jack Stanko
To Arrange for Interview
ELLIS & WATTS CO.
8407 Monroe Ave., Rossmore, Ohio
513 - 890-8000

(101-106)

Erdmonas Simonaitis, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas,
ši mėnesį švenčias 80 metų amžiaus sukaktį.

ERDMONUI SIMONAIČIUI
AŠTUONIASDEŠIMT METŲ

Ilgamečiui Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkui Erdmonui Simonaičiui š. m. spalio 30 d. sukanka 80 metų.

Erdmonas Simonaitis gimė 1888 m. spalio 30 d. Spečiuose, Tilžės apskrityje. Lankė Šilutės ir Tilžės gimnazijas, buvo Tilžėje ir Pilkalnyje teisumo vyriausias sekretorius. 1912 metais Tilžėje įsteigė Lietuvių Klubą ir aktyviai veikė visose lietuvių organizacijose Mažosioje Lietuvoje, dalyvavo Vydūno lietuvių giedotojų chore. 1915 ligi 1918 metų kaip vokiečių kariuomenės karys išbuvo frontuose Galicijoje ir Prancūzijoje. Apdovanotas Geležiniu kryžiumi. 1918 metais buvo vokiečių spaudos skyriaus nariu Vilniuje, kur susipažino su Lietuvos Tarybos nariais ir kitais veikėjais.

Atskyrus Klaipėdos kraštą nuo Vokietijos, persikėlė iš Tilžės į Klaipėdą. Klaipėdoje buvo Prūsų lietuvių susivienijimo reikalų vedėjas; aliantams paėmus Klaipėdos kraštą savo prancūzų administracija ir buvo direktoriaus nariu 1920, III. - 1922. II. Dalyvavo 1922 metais lapkričio mėn. derybose Prancūzijos užsienio reikalų ministerijoje dėl Klaipėdos krašto atei-

ties, ruošė su J. Budriu ir kt. veikėjais sukilimą prieš Klaipėdos krašto direktorią, kuri norėjo įkurti prolenkišką

Freistaatą. 1923 metais pirmininkavo sukilėlių direktorijai ir po sukilimo buvo gubernatoriaus pavaduotoju. 1924-1926 metais buvo Šilutės apskrities viršininku. 1926 m. sausio mėn. 12 d. po išgaliojimo Klaipėdos krašto statuto, buvo išrinktas pirmuoju Krašto direktoriumi. 1926 metais lapkričio mėn. krašto seimelio vokiečių dauguma pareiškė jam nepasitikėjimą, kad nesutiko atsiklausti tėvų ar jų vaikai privalo būti mokyklose mokomi lietuvių kalbos.

Nuo 1930 m. gruodžio mėn. iki 1937 metų buvo Klaipėdos apskrities viršininku, po to apie metus Klaipėdos miesto vyriausiu burmistru. Po vokiečių direktorijos buvo atleistas į pensiją.

1939 metais nacių Vokietijai užgrobęs Klaipėdos kraštą, paskutiniu Lietuvos traukiniu išvyko į Kauną. 1941 metais prasidėjus Vokietijos - Sovietų Sąjungos karui, gestapininkų buvo suimtas ir išlaikytas Mauthauseno ir Dachau kacetuose iki 1945 metais balandžio mėn. 29 d. Amerikiečiai jį iš čia išlaisvino.

1946 metais atnaujinus dar 1918 m. Tilžėje sudarytą Mažosios Lietuvos Tarybą, Fuldoje buvo išrinktas prezidiumo pirmininku ir šias pareigas eina iki šios dienos.

Nuo 1949 metų ligi 1968 metų buvo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariu, taip pat ilgametis Krašto Valdybos narys. Buvo Vliko narys Reutlingene. Mažosios Lietuvos reikalais 1954 metais lankėsi JAV ir Kanadoje.

Už nuopelnus lietuvių bei apdovanotas Gedimino ordinu, Vytauto Didžiojo ordinu ir Šaulių Žvaigžde.

Ypač pažymėtinas Simonaičio vaidmuo 1923 metais Klaipėdos sukilime, kuriam vadovavęs a.a. Jonas Budrys taip įvertino: "Simonaičio vaidmuo sukilime yra neeilinis. Jo atsistojimas priešaky, drąsa, krašto ir žmonių pažinimas laidavo pasisekimą. Jis neišsigando grasinimų, net savo lietuvių draugų. Drąsiai galia pareikšti, kaip ir tuomet, taip ir dabar: nebūtų Simonaičio -- nebūtų ir 1923 metų sukilimo. Nesvarbu, kad vienas kitas pritarė sukilimo minčiai, tarp patikimų savo bičiulių galėjo tai pūs-garsiai net pagvildinti, tačiau be vietinio politinio žinomo krašto veikėjo, kuris sutiktų drąsiai stoti priešaky, joks sukilimas neturėtų pasisekti. Simonaitis buvo tas asmuo, kuris sukilimo idėją iškilus, ne tik persiėmė ja, bet dirbo energingai, sumaniai ir drąsiai. Ruošdamas tikėjo sukilimo pasisekimu ir ištęsėjo iki galo".

Jaunesniajai kartai su-kaktuvininkas yra pavyzdys kaip reikia kovoti už savo tautos interesus ir lietuviybės išlaikymą iki gilių senatvės. (Fr.Sk.)

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (63)**BRONYS RAILA****KONSERVATORIAI IR LIBERALAI**

Tęsiant partijų pirmininkų pasisakymų apžvalgą, negalima pamiršti ypač Lietuvos Bendruomenės, kuri šiuo metu savo skaičiumi, judrumu ir atliekamam praktiškam darbui įvairiuose kraštuose ir žemynuose yra, turbūt, pati stambiausia organizuota visuomeninė laisvojo pasaulio lietuvių "partija". Ji turi daug pirmininkų: pradedant apylinkių ir apygardų, baigiant atskirų kraštų valdybų ir "viso pasaulio" pirmininkais.

Kadangi vienas iš Bendruomenės uždavinių yra talka Lietuvos laisvės bylai ginti ir todėl joje neišvengiamai turi pasireikšti atitinkami politiniai nusistatymai, tai Bendruomenės įsiterpimas į "dialogo su kraštu" problemas yra taip pat neišvengiamas, natūralus ir būtinas. Ir iš tikrųjų, ypač nuo Jaunimo Kongreso metų Bendruomenė čia jau ne kartą buvo kryžminėje ugnyje. Ne tiek dėl to, kad ji pati kryžiaus būtų ieškojusi, bet kad kiti matė reikalo ją kryžiauoti.

Šios nuotaikos ir tendencijos dar kartą išsiskristalizavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės trečiajame seime New Yorke. Seime nebuvus ir iš spaudos negalint susidaryti pilno ir tikro vaizdo, turime pasitenkinti tik dviem "oficialiais" žodiniiais pareiškimais, kurie tačiau, man rodos, gan tiksliai atspindi jau kelintus metus trunkantį konfliktą.

Į komunistinį glėbį?

Iš vienos pusės jį formulavo PLB seimo rengimo šeimininko, New Yorko Apygardos valdybos pirmininko A. Vakselio sveikinimo žodis. Ne visas jis man buvo suprantamas dėl kai kurių sakinių neaiškios sintaksinės darybos ir dėl per daug išimtinai posakių. Bet buvo aiški dabar jaunuomenėje madinga protesto gaida (šeimininkui šiame seime esąs "atimtas balsas", jis toliau "nedalyvaus seimo darbuose"...). Taip pat aiškiai išdėstytas ir pažūrų skirtumas tarp dviejų seimo, o gal ir visos Bendruomenės srovių - konservatorių ir liberalų, teisingai patikslinant, jog skirtumai atsiradę ne tarp paskirų lietuviškų partijų, bet tarp konservatyvių ir liberalių idėjų.

A. Vakselio žodžiais, pas mus persimetė tapati politinė ir kultūrinė kova, kuri vyksta Amerikoje ir kituose kraštuose tarp "taip vadinamų" liberalų ir konservatorių idėjų. Kaip ta kova mumyse atsiliepija? O gi štai kaip, aiškina New Yorko LB Apygardos pirmininkas: - "Taip vadinamoji liberalinė srovė neša mus į komunistinį glėbį; konservatyvinė gi tvirtai laikosi nusistatymo kovoti už laisvą ir suvereninę Lietuvos valstybę". Jeigu tikrai taip, tai skirtumas būtų jau ne skirtumas, o beveik visiškasis priešingumas. Konservatoriai kovoja už Lietuvos suvereninės valstybės atstatymą, o liberalai "neša į komunistinį glėbį", kuris nieko kito šiais laikais negali reikšti, kaip tik lietuvių tautos ir Lietuvos užsklendimą komunistinio Kremliaus glėbyje.

Kad A. Vakselis tokiu savo tvirtinimu tiki, rodo kitos jo prakalbos vietos, iš kurių dvelkia aiškus susirūpinimas, nerimas, beveik panika, sujungta su prašymu nepasiduoti šiai liberalų srovei. Negriaukim, ką dar turim, - sako jis, - tegu šis seimas nepakeičia atstovų nusistatymo, te nesilpnėja viltys į Lietuvos laisvę, tegu seimo atstovai nepasiduoda gudriems posūkiams ir sugyvenimui į susigyvenimą su Lietuvos okupantu (t.y. Maskva ir jos lietuviška kompartijos sekcija)...

Tikrai, - ar mes jau ligi tol priėjome? Ar į seimą iš Amerikos ir kitų kraštų jau susirenka tokie Bendruomenės atstovai, kurie "neša mus į komunistinį glėbį"? Ir jau reikia maldauti, kad tik atstovai "nepasiduotų" ir "negriautų"?

Išlaikyt, - ar išvaikyt?

Nors jaučiuos gana gerai pažįstas Juozą Bačiūną, bet nežinau, ar jis yra dar truputį tautinis konservatorius, ar jau "visiškas" liberalų srovės žmogus, nešantis mus į komunistinį glėbį. Bet kažkaip įtariu, kad savo atdaromoje seimo prakalboje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas bus išreiškęs šiek tiek "liberališką" laikyseną ir kitojią liniją lietuviškai bendruomenei klestėti, - dar gi žymiai liberališką už jo bendradarbių frontininkų... Savo prakalboje jis kelis kartus pabrėžė taikingo, toleranto įvairių pažūrų ir partijų sugyvenimo reikalingumą, pasisakydamas prieš kurios vienos partijos ar pažūrų sistemos diktatūrą.

Jo pirmininkautos PLB valdybos penkmečiu, kalbėjo J. Bačiūnas, - "vadovavomės ta rodykle valdybos darbuose ir už valdybos sienų, - eidami į visas mūsų visuomenės šakas, ypač eidami į jaunuosius, kad ir kritikuojančius, kad ir pamaistaujančius, kad ir kai kada visiškai nepaklusnius, bet verdančius karšta lietuviškai patriotiška iniciatyva"...

Tai gana įdomi ir pusėtinai brandi išmintis seno žmogaus, Amerikos lietuvių gyvenime aktyviai dalyvaujančio jau per 50 metų. Ir galbūt dėl to, kad už tokią laikyseną kai kurių, tarkim, konservatorių jis buvo kritikuojamas ir diskriminuojamas, Bačiūnas savo prakalboje seimui pastatė kitą visai praktinį politinio metodo klausimą: - "Mums taip pat reikia nusistatyt, ar pajėgesnius lietuvius, kad ir įvairių pažūrų arba taktikos prisilaikančius,

stengtis mūsų visuomeniniame darbe išlaikyt, ar juos vieną po kito išvaikyt vien už tai, kad ką pasakė ar padarė ne visiškai taip, kaip kas nors kitas reikalavo?"...

Tai visiškai ta pati problema, kurią plačiau jau minėjom valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų partijų pirmininkų pasisakymuose. Ar iš savo tarpo išskirti, diskriminuoti, visus "palūžusius" ir "Lietuvos laisvės idėja nebetikinčius" gulditi ant stalo ir jų "menkas sielas" operuoti, žodžiu sakant, išvaikyt, - ar telkti, aiškintis, ištikinti, pakančiai apjungti neesminius pažūrų skirtumus ir tautiniam darbui įkvėpti, - vadinasi, išlaikyti?

Atsakymo raktas yra mūsų pačių išmintyje ir mūsų krikščioniškos sielos, jeigu jas kas laikome dar sveikomis, stipriomis ir kovingomis.

Nuo juokavimo iki juoko

Tokios būtų mano išvados iš tų dviejų skirtingų pasisakymų apie faktus, jei patys faktai būtų taip karčiai teisingi.

Tačiau man atrodo, kad faktų išdėstymas, tų neva tokių skirtingų srovių pozicijų aptarimas yra klaurai klaidingas, sujauktas, išsigalvotas, neskiriantis nei žodžių reikšmių, nei sąvokų prasmų. Tai mūsų bendra nelaimė, kuri vis didėja.

Dar Vokietijos DP stovyklose buvo užvirtos "mokslinės" diskusijos, kad liberalizmas pagimdė socializmą, o tas komunizmą. Na, buvo galima tik juokauti dėl senelio ir jo anūko ryšių, nes tūkstantmetinėje ideologijų raidoje pagaliau vis kas nors ką nors "pagimdo", sukelia, būna priežastimi ir pasėka. Vėlesniais laikais, jau Amerikoje, keli mūsų teoretikai dar labiau sugriežtėjo: liberalizmas esąs beveik komunizmas, kelio paruošėjas, jo rėmėjas, užtarėjas, dalyvis, nešas į komunistinį glėbį. Pagrindas tas, kad komunistai ypač Amerikoje mėgsta pasinaudoti liberalizmo etika, kaip šydu ir priedanga užsimaskuoti, o liberalų vadai neenergingi juos demaskuoti. Pagaliau, Amerikoje ir valstybinis sveikatos draudimas daugelio buvo vadinamas "socializmu".

Tie terminai tiek sujaukti, tyčia ar dėl obskurantizmo iškraipyti, kad gal jau nebėra prasmės daug beaiškinti. Ir kuriojų būtų begalė. Pvz. kas nors kiek nusivokia ekonominėse doktrinos, tam bus aišku, kad konservatorius Goldwateris yra didžiausias liberalas tradicine to žodžio prasme. Pagaliau, gaunamas tikras juokas, kai koks nors mūsų laikraštis viename straipsnyje "demas-kuoja" liberalizmą, kaip komunizmo glėbį, o kitame čia pat rašo apie liberalus ir liberalizacijos ženklus Čekoslovakijoje, Lenkijoje ar Rusijoje - net apie tuos liberalius komunistus, kurie nori ištraukti savo tautas iš komunistinio diktatūros glėbio, ir rodo užuojautą, kai tat jiems nepavyks-ta.

Ir ten ir čia liberalizmas totalistiniam komunizmui yra stačiai priešingybė. Komunizmas lengviau susitaria su naciais ar fašistais, negu su liberalais.

Su katrais konservatoriais?

Mes savo tarpe sėjame išvaikymo išskyrimo, susiskaldymo sėklą ir įkrentam į paniką, skelbdami fantastišką mitą. Esą, tik mūsų konservatoriai už laisvą Lietuvą ir kovą, o liberalai - už komunistinį glėbį ir pasidavimą okupantui, jie prieš kovą! Gi už geležinės uždangos priešingai, - liberalai tie, kurie už tautos ir žmogaus laisvių padidinimą, už valstybines nepriklausomybes, už kovą prieš komunistinę diktatūrą, o konservatoriai ten - tai bukliausi komunistiniai diktatūrininkai, Kremliaus imperializmo talkininkai, policinių režimų įkūnytojai, tai stalina, brežnevai, ulbrich-tai, gomulkos...

Tačiau šioje problemoje būtų ir rimtas dalykas: - liaukimės gilinti tarpusavio diskriminaciją visiškoms nesąmonėms. Netvirtinkim apie tai, ko nėra, ir nemonopolizuokim Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės idėjos kuriai nors ideologinei grupei ar srovei. Garsesnis sušukimas "kovot"!

dar nė kiek nepadidina pačios kovos. Mūsų dabartinėms sąlygom tikroji kova, nuėjimas kovoti į Lietuvą yra labai kuklus ir tylus dalykas.

Simetinė Lietuvos valstybės ir laisvės idėja bei jos pagrindai, žinoma, yra konservatyvūs. Bet pirmasis žingsnis į sovietinės Lietuvos išlaisvinimą tai sunki ir atkakli kova už jos gyvenimo liberalėjimą. Reikia išmokyti tą procesą matyti, suprastai ir protingai padėti. Tai prieštaravimų procesas. Kas jo nesupranta, tegu nesikiša į "kovą", nes nieko nepadės, tik pagadins.

Lietuvių tautos dauguma tėvynėje šioje atsparos kovoje visą laiką įvairiaip dalyvauja. Čia gi, to nesugebant apimti ir nedalyvaujant, tik šaukti "kovon!" yra vien kardu švaistymasis savo šilto me kambaryje. Gera ir pasiūlyti, nes tai lavi-na muskulus, bet nereikia šūkauti, kad visi kiti "Lietuvą išduoda", kad tai liberalai, kurie palūžo ir sumenko, jeigu tokios tuščiažodinės "kovos" neparemia. Tie, kurie iš Europos ir Australijos per okeanų tolybes vyksta į lietuviškus seimus, dar ne-neša ir, tiklu, nenuneš mūsų į "komunistinį glėbį".

LAIMĖ JŪSŲ RANKOSE!

JŪSŲ LAIMINGOJI DIENA YRA
LAPKRIČIO 17

TĄ DIENĄ JŪS LAIMĖSITE:
AUTOMOBILĮ — 1968 m. (naują)
SPALVOTĄ TELEVIIZIJĄ,
RADIJO ir FILMINĮ APARATĄ.

Laiminguosius bilietus galima įsigyti: Dirvoje, Margutyje, kiekviename mieste pas Tautinės Sąjungos narius ir pas dovanų skirstymo vykdytojus L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos narius: Algį Modestavičių — 6456 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629 ir B. Kasakaitį — 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Bilietai platintojai prašomi už parduotus bilietus atsisakytį iki lapkričio 5 d.

Bilietai kaina: knygelėje šeši bilietai — \$5.00, parduodant pavieniui bilietas, doleris už bilietą.

Visos organizacijos platinančios bilietus gauna 40% nuo parduotos bilieto sumos.

Taigi, kas bilietą turės — pats laimės ir kitam padės.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice
COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pagaudojamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

Priimami užsakymai automobilių, šaldytuvų,
televizijos aparatų ir t.t.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-
tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicagos į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už
indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienų metų taupymo
lakštus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienų metų taupymo
lakštus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Rašytojai su Philadelphijos lietuviais po literatūros vakaro, kuri suruošė ALTS-gos Philadelphijos skyrius rugsėjo 21 d. Iš kairės: A. Jonys, Pulgis Andriūšis, R. Mironienė, St. Santvaras, A. Gruzdienė, J. Kapočius, B. Pumpuolytė, A. Gustaitis, V. Gruzdis, I. Matonienė, K. Čikoto nuotrauka

DAILIOJO ŽODŽIO VAKARAS PHILADELPHIJOJE

Philadelphijos lietuvių visuomenei rugsėjo 21 d. buvo neeilinė ir ilgai dar bus minima. Tą dieną buvo surengtas dailiojo žodžio-literatūros vakaras, kurį išpildė rašytojai: Pulgis Andriūšis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras, stipriai patraukdami klausytojų dėmesį prie jų skaitomos kūrybos, meistriškai išsakomų žodžių.

Publikos susirinko daugiau negu tikėtasi.

Pirmoje programos dalyje rašytojų tartas žodis silpnai tesiekė gale salės sėdinčiuosius klausytojus juo labiau, kad vakaro rengėjai nepagalvojo mikrofoną pastatyti prieš kalbėtoją. Antrojoje dalyje tas negerumas buvo išlygintas.

O dabar kiek apžvelgsiu rašytojus. Pradėsiu nuo Pulgio Andriūšio, nes čia jis daugiau buvo laukiamas svečias, gal kad JAV nematytas ir negirdėtas, atskridęs

iš tolimo Australijos krašto.

Jis plačiai pažįstamas kaip grožinės prozos ir feljetonų kūrėjas, LRD literatūros premijos laureatas. Savo kūrybą skaitė su jam būdinga skaitymo išraiška, giliu psichologiniu įsijautimu ir mokėjimu sumegzti gyvą ryšį su savo klausytojais. Skaitė beletristikos fragmentą ir feljetoną "Pasaulio lietuvis".

Antanas Gustaitis paskaitė satyrinių bei humoristinių eilėraščių, vienais -- mūsų bendruomeninio gyvenimo ydas prikišdamas, kitais -- mūsų papildytas nedorybes pasilimdamas sau vienas kantriai atkentėti. Jis puikus savo kūrybos interpretatorius nevengiąs jį ir vaidybinį elementą įpinti. Jis taip pat yra LRD literatūros premijos laureatas.

Stasys Santvaras pradžioje skaitė lyrinę poeziją giliai persunktą tē-

vynės meilės ilgesiu, atskleisdamas vargus okupacinėje priespaudoje ir tas klausytojuose iššaukė gan gilų susimąstymą, o kitam privertė net ir ašarą nubraukti. Kitojo savo kūrybos skaitymo dalyje jis jaunatviškai atsisėdė ir prabilo kita gaida -- pažūrė trumpesnių ir kiek ilgesnių eilėraščių apie išvaizduotą moterį. Juose netrūko erotinių blykčiojimų ir nė ant nago juodumo nebuvę apsimėlavimo, tam publika karštai pritarė plojo.

Stasys Santvaras turi gražų balso tembrą ir gerą tartį, todėl yra aukštai pasiekęs dailiojo skaitymo atžymėtiną lygį. Ir kas dar stebėtina, kad jis iš savo dažnai prislėgtos dvasios būsenos ir turimų amžiaus kryželių pyktį pokšt moka vykusiai išskelti erotinių žiežirbų ir atkurti net pirmųjų meilės dienų poetinę ugnį. Ne visiems poetams taip sekasi padaryti, tad tuo Stasys Santvaras gali pilnai pasididžiuoti.

Bendrai pasakius, ši rašytojų trijukė Philadelphijoje sudarė darnų ir spalvingą vienetą, nors kiekvienas jų buvo skirtingas, atstovaudamas atskirus grožinės literatūros žanrus bei stilius. Gaila, kad čia Bernardas Brazdžionis negalėjo būti ketvirtuoju, bet jau tolesnėse išvykose dalyvaus literatūros vakarų programose, atseit, naujieji klausytojai bus daugiau praturtinami.

Užsibaigus vakaro programinei daliai, padėkos žodį tarė ALTS-gos Philadelphijos skyriaus pirm. inž. Vincentas Gruzdys ir ALTS-gos Rytų apygardos pirm. Algirdas Jonys. Pranešėja buvo Rima Mironienė.

Linksmoji dalis su šokiais ir pasibėgiuoliais sekė iki gilių nakties.

Vakaro metu buvo nupirka daug knygų tų autorių, kurie atliko literatūrinę programą. Pažymėtina, kad A. Gustaitio knyga "Ir atskrido juodas varnas" per trumpą laiką buvo išgraižstyta ir kažin ar kiek beturės jų leidėjai į kitus parengimus išsiųsti.

J. Bubelis

BOSTON

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS SU POETU KAN. MYK. VAITKUM

Spalio 19 d. 7 val. 30 min. vak. ALTS-gos namuose, So. Bostone, rengiamas antrasis šio sezono kult. subatvakaris. Jame bus prisiminta mūsų garbingo rašytojo kan. Mykolo Vaitkaus 85 metų gimimo sukaktis, dalyvaujant pačiam Sukaktuvinkui.

Programą atliks dailiojo žodžio skaitytojai Rita Ausiejūtė, Birutė Vaičiūrgytė, Jurgis Jasiškas ir Raimundas Žičkus.

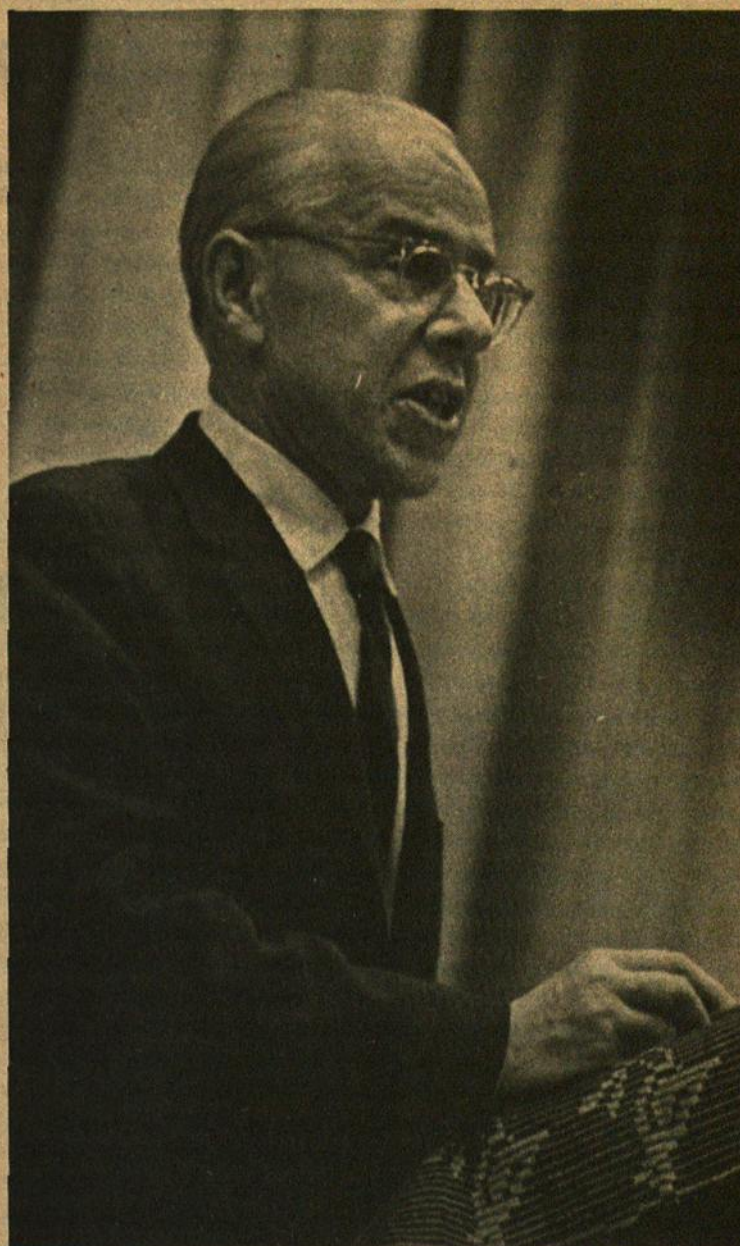
Vakare rengėjai prašo savo svečius išanksto užsisakyti staliukus, nes nėra vietų per teklius. Organizacijos ir atskiri asmenys iš toli ir arti, kurie norėtų šia proga kan. Myk. Vaitkų pasveikinti -- sveikini-

mus raštu maloniai siunčia šiuo adresu: St. Santvaras, 862 East Third St., Boston, Mass. 02127.

LIETUVOJE

NEMUNE pagavo 6 pėdų šamą. Šią nuotrauką įsidėjo Vilniuje išėinąs žurnalas Švyturys, su priedu, kad šį šamą. 202 cm ilgio ir 41 kg svorio po 18 minučių trukusios kovos Nemune tarp Ploščėių ir Raudonės miestelių liepos 18 d. pagavo Vytautas Valunta. Jis naudojo lenkišką valą, 0,7 mm storio, kabluką Nr. 12 ir blizgę namų darbo.

Rašytojas Pulgis Andriūšis, šiuo metu dalyvaujantis literatūros vakaruose įvairiose lietuvių kolonijose, kuriuos rengia Lietuvių Enciklopedijos leidykla, talkinant vietos lietuvių organizacijoms. V. Maželio nuotrauka

Australijos Lietuvių Dienoms artėjant

Kas antri metai organizuojamos Australijos Lietuvių Dienos šiemet (gruodžio 27-31 dienomis) įvyksta Adelaidėje.

Tų dienų programą galima suskirstyti į tris pagrindines grupes: meniniai pasirodymai, Krašto Tarybos suvažiavimas ir sportinės varžybos.

Pačios Lietuvių Dienos bus pradėtos jaunimo šokiais, kuriems savo stipriausias tautinių šokių grupes atsiunčia visos didesnės Australijos lietuvių kolonijos.

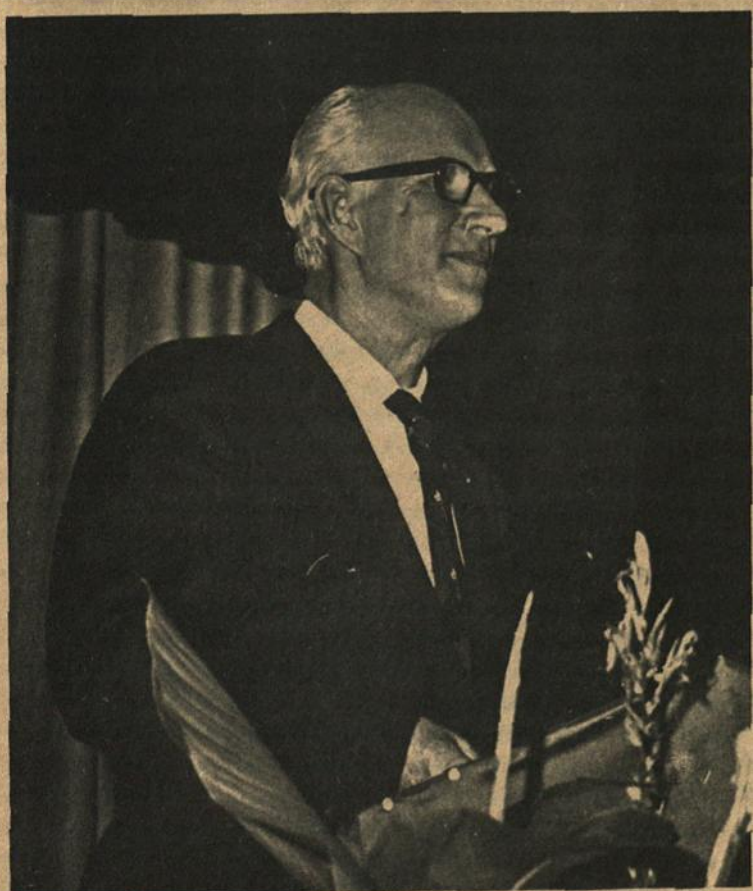
Meninių pasirodymų centre yra Dainų šventė. Šiemet Dainų šventėje dalyvaus septyni chorai (Adelaidės, Canberos, Geelongo, Melbourne, New Castle, po vieną chorą ir du chorai iš Sydneyjaus). Iš viso 250 dainininkų.

Dainų šventė susidės iš dviejų dalių: pirmoje dalyje penki chorai duos atskirus pasirodymus, kiekvienas padainuodamas po 3 dainas. Antroje dalyje -- jungtinis moterų, jungtinis vyrų ir jungtinis mišrus choras padainuos 16 lietuvių kompozitorių dainų.

Literatūros ir Dainos vakare savo kūrybą skaitys Pulgis Andriūšis, V. Kazokas ir M. Malakūnienė, o Adelaidės Lituanija choras, sustiprintas solistais Vasiliauskiene ir Kalpoku, išpildys Br. Budriūno Kantatą, lygiai kaip ir Dainų šventės antrąją dalį numatoma išleisti atskirose plokštelėse.

Naujas šiemetinėse Lietuvių Dienose bus

(Nukelta į 6 psl.)

Poetas Stasys Santvaras skaito savo kūrybą. K. Čikoto nuotrauka

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

ČEKOSLOVAKIJA BUVO PAGRINDINĖ PET SEIMO POSĖDŽIŲ TEMA

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet rugsėjo 24 d., Jungtinių Tautų Visuotiniam Susirinkimui pradedant rudeninę metinę sesiją, pradėjo savo jau penkioliką metų sesiją ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimas. Jo posėdžiai paprastai vyksta Carnegie Endowment patalpose, prie tos pačios United Nations Plaza, tik prie kito jos krašto. Pavergtųjų, nors ir tebepreraišiuojančių, susirinkimus nesusiřrenka reporterių būriai su foto, TV kameromis ar mikrofonais. Čia tarti bei nutarti pa-

reiškimai bei išpėjimai ir atsiřaukimai į tarptautinės politikos vadus bei vieřąją žmonijos nuomonę sklinda daugiausia tik uždaruose vokuose, išdėstyti ant popierio nuo atkaklių pagrindinių kovotojų nedaug tesiskiriančiomis priemonėmis. Keturiolika metų čia kartojamos rezolucijos tebėra neįvykdytos, ir tai nėra geras padrasinimas susirenkantiems į šiuos posėdžius. Tačiau tą padrasinamų faktų stoką atšveria žinojimas iš patyrimo, kad ištvermė kovoj dėl idėjos visada yra vienas iš patikimiausių ginklų. O be to, -- argi daug anapus aikštės priimtų rezoliucijų jau įgyvendinta? Šiuo klausimu, rodančiu irgi į nenuginčijamą faktą, atremia čia susirenkantieji kylančius ar iš šalies keliamus abejojimus dėl jų protestų ir reikalavimų prasmingumo.

Čekoslovakija šį kartą buvo pagrindinė PET Seimo posėdžių tema. Tema, kuri, nors ir kiek prislopinta, rusena ir kitose aikštės pusėse susirinkusiųjų mintyse. Skirtumas tik tas, kad šiame seime apie Čekoslovakiją kalbėta dalykus vadinant visiškai atvirai tikraisiais jų vardais. Tuo reikalu seimas priėmė atitinkamą pareiškimą, kurio pagrindus dėstydamas čekoslovakų delegacijos pirmininkas dr. J. Lettrich, tą dieną išrinktas PET Seimo pirmininku prasiėdantiems seimo darbo metams, išakmiai nurodė, kad ligšiolinio Vakarų kraštų parodytojo susirūpinimo Čekoslovakijos padėtim toli gražu nepakanka. Pareiškė, kad reikia skubių, suderintų ir paveikesnių priemonių Jungtinėse Tautose, verčiančių Varšuvos pakto pajėgas nedelsiant iš Čekoslovakijos pasitraukti. Jungtinės Tautos turėtų tiesiogiai tą pasitraukimą prižiūrėti. Be to, siūlė, kad nedelsiant būtų sušaukta tarptautinė konferencija kuri nustatytų bendrą politiką II Pasaulinio karo Europoje sukeltoms problemoms sutvarkyti. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas vadinamajai "sovietskai įtakos sferai" rytinėje ir vidurinėje Europoje, tą klausimą sprendžiant taip, kad

pavergtoms tos Europos dalies tautoms būtų grąžinta ir tarptautinės prielaidos priemonėmis įgyvendintina politinio apsisprendimo teisė. Tam tikslui turėtų būti žymiai sustiprintos kolektyvinio saugumo ir taikos palaikymo priemonės, aprūpinus Jungtines Tautas atitinkamais įrankiais, skirtais įgyvendinti pasaulyje pagrindines žmogaus teises ir laisves.

Lietuvių delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas vaizdžiai išdėstė Čekoslovakijos okupacijos metodų panašumą į Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos būdą 1940 metais. Priminė jau 1966 metais Washingtono šio seimo vardu padarytą pareiškimą, būtent:

"Iš įvairių šonų girdim balsus, anot kurių tautų vadinimas pavergtoms jau tapęs nebe pateisinamas, kadangi Rytų-Vidurio Europoje jau įvykę daug pasikeitimų link laisvės. Jei tai tiesa, tai ir Pavergtųjų Tautų Savaitė būtų fikcija. Bet ar tai tiesa? Geriausias būdas rasti atsakymą į tą klausimą yra -- yra pažvelgti į mūsų kraštuose tebeviešpatuojančią padėtį ir išsiklausti į Rytų-Vidurio Europos žmonių balsą".

Čia V. Sidzikauskas pastebėjo, kad, jei ligšiol įvairiuose politiniuose centruose mūsų teigiama apie tapadėtį buvo priimami su šiek tiek abejonės, tai kriminalinis sovietų išbrovimas į Čekoslovakiją ir tolesnis jų elgesys tenai visais tas abejones išsklaidė. Dabar pati Sovietų Sąjungos valdžia įrodė, kad šiame seime atstovaujamos tautos tikrai yra pavergtos.

V. Sidzikauskas siūlė seimo pareiškime pareiškė, kad didžiosios Vakarų valstybės turėtų pažadinti NATO pajėgų veiklą, nes juk ir NATO įkūrimas buvo paskatintas pavojaus, susidariusio 1948 metais komunistams užgrobus valdžią Čekoslovakijoje. NATO tikslas juk yra apdrausti Atlanto Bendruomenės saugumą ir laisvę bei demokratinę santvarką visoje Europoje. Čia buvo primintas ir prezidento Eisenhowerio pareiškimas Bulgarijai (1958 m. sausio 13 d.

Velionis Vytautas J. Krištolaitis buvo gimęs 1924 liepos 24 d. Jo tėviškė Vaitiškų kaime, netoli Kudirkos Namiesčio. Gimnaziją baigė Vilniaus kaviškyje. Dėl karo įvykių Lietuvoje studijų pradėti nespėjo, o atvykęs į Vokietiją tuoj sunkiai susirgo. Tada kai didžioji pabėgėlių dalis išvyko į užjūrius, Vytautas, tiesa, galėjo apleisti sanatoriją, bet neužteko sveikatos emigracijai. Iš karto apsigyveno Muenchene ir pamažu ištraukė į visuomeninę veiklą -- Lietuvių Bendruomenėje ir kituose organizaciniuose vienetuose. Kurį laiką vadovavo Muencheno lietuvių vargo mokyklai.

1956 rugsėjo 15 jis išstojo į 8593 LS inžinerijos lietuvių kuopą Kaiserslauterne, kurios nariu išbuvo iki mirties. Kuopoje ėjo įvairias pareigas raštinėje. Aktyviai dalyvavo Kaiserslauterno LB apylinkės veikloje. Jo žinioje buvo lietuvių kapų priežiūra Kaiserslauterne, kurių yra virš 30. Dažnai talkindavo tautiečiams įvairiose valdiškose įstaigose. Buvo nuolatinis Vasario 16 gimnazijai remti Kaiserslauterno būrelio narys. Nors niekada nepasižymėjo stipria sveikata, tačiau stengėsi uoliai dalyvauti visur, kur tik buvo koks nors lietuvių subuvimas, kultūringas pasižmonėjimas. Savo aplinkoje buvo visų mėgiamas ir gerbiamas.

JAV ir Kanadoje yra daug jo giminių. Clevelande gyvena sesuo Juzė Daugėlienė ir brolis Jonas Krištolaitis, Hamiltone brolis Juozas ir Chicagoje netikras brolis Justinas Mašiotas.

Ligą, nuvedusią į mirtį, velionis pradėjo jaus-

laiske), kad Rytinės-Vidurio Europos pavergtųjų tautų problema yra tarptautinė, o ne Sovietų Rusijos "naminis reikalas".

Tie atitinkamai suredaguoti pareiškimai yra perduoti visoms tarptautinės politikos ir pasaulio viešosios nuomonės formavimo institucijoms.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas šioms metams išsirinko tokį prezidiumą: pirmininkas -- dr. Jozef Lettrich (iš čekoslovakų delegacijos), vicepirmininkas -- Alfreds Bėrziņš (latvių delegacijos pirm.), generalinis sekretorius -- Feliks Gadomski.

Lietuvos Laisvės Komitetas, kuris yra statutinis PET Seimo narys, šių metų sesijos pradžioje pateikė tokių lietuvių delegacijos sąrašą: Juozas Audėnas, Valteris Banaitis, Bronius Bieliukas, Martynas Brakas, Juozas Brazaitis, Petras Karvelis, Vincas Maciūnas, Bronius Nemickas, Jonas Puzinas, Vaclovas Sidzikauskas (del. pirmininkas), Jackus Sonda, Pranas Vainauskas, Vytautas Vaitiekūnas, Jonas Vilcinskas. (ELTA)

VYTAUTĄ J. KRIŠTOLAITĮ PRISIMINUS

A.A. Vytautas Krištolaitis

ti ši pavasarį apie Veliką. Nuo birželio vidurio žinojo pats ir jo artimieji, kad nėra vilčių išgyti. Kiek atsigaavo, kai šią vasarą apilankė sesuo Juzė iš Clevelando.

Vytautas Krištolaitis mirė 1968 m. rugsėjo 17 d. Palaidotas rugsėjo 20 Kaiserslauterno kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko jo bičiulis, vietos lietuvių kapelionas kun. Bronius Liubinas, asistuojamas kun. Vinčauda Damijonaičio iš Dieburgo ir Vasario 16 gimnazijos kapeliono kun. Jono Riaubūno. Laidotuvėse dalyvavo netoli 100 žmonių. Buvo padėta 13 vainikų. Kalbas pasakė kun. Liubinas ir 8593 kuopos vadas kapt. Juozas Venckus. Lietuvių Bendruomenės ir Vasario 16 gimnazijos vado-

vybėms atstovavo adv. Justinas Lukošius, o Lietuvių Frontui, kurio nariu jis buvo, dr. Jonas Grinius. (eli)

VILNIUS ŠVĖS 650 METŲ JUBILIEJŲ

Vilniškė TIESA (rugs. 20) prasiarė, kad "1973 metais senasis Vilnius pažymės 650 metų jubiliejų". Čia pat pažymėjo, kad "pastaruoju metu mūsų mokslininkai rimtai abejoja, ar 1323 metai yra tikrieji Vilniaus įkūrimo metai". (Toks rezervas istorikų yra padarytas jau vien "pastaruoju metu"). Bet, atrodo, linkstama jubiliejų, kad ir abejotina, vistiek švęsti ir ta proga prisiversti miestą atitinkamai pagražinti. (E)

AUDROS PASEKMĖS

Tik dabar Lietuvoj po truputį aiškėja, ką padarė Palangoj pernykstis viesulas. Anksčiau buvo kalbėta apie jūros tiltą, pajūrio kavinę (tie jau atstatyti), kaikiuriuos kitus pastatus, ir tik šiek tiek apie parką. Dabar (rugs. 20 d. TIESOJ) jau kalba ir apie parką:

-- Išvežta 2700 kietmetrių medienos, nuvalyti skverai ir aikštės, pasodintos gėlės, dekoratyviniai medeliai. Ypač nukentėjo maumedžiai, sidabriniai klevai ir pušys. (E)

422 Menahan St. RIDGEWOOD, N. Y. 11237

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Pr. Imsrys — TĖVIŠKĖLĖ AŠ REGIU	\$1.00
A. Nendrė — AIDAS TARP DANGORAIZIŲ	\$5.00
P. Jurkus — ANT VILNĖLĖS TILTO	\$2.50
V. Kavolis — NUŽEMINTŲJŲ GENERACIJA	\$2.00
Alė Rūta — PRISIMINIMAS (romanas)	\$2.50
M. Vaitkus — NEPRIKLUSOMYBĖS SAULĖJ II DALIS	\$2.50
A. Merkelis — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.50
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
H. Didžiulytė-Mošinskienė — OŠIANCIOS PUŠYS	\$2.50
L. Mitkiewicz — WSPOMNIENIA KOWIENSKIE	\$7.50
(Buv. Lenkijos karo attachė prisiminimai iš Kauno 1938-39 m.).	
V. Volertas — SĄMOKSLAS — premijuotas romanas	\$3.50
A. Baronas — PAVASARIO LIETUS — romanas	\$2.50
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alėšas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŲRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadų ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PATAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKĖMOS RAŠTAI I tomas	\$6.00

Visa eilė kitų poezijos, beletristikos ir prisiminimų knygų.

Teiraukitės Dirvoje Jums reikalingų knygų ir plokštelių reikalui.

Užsakant knygas, prie kainos prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

Rašykite:

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Antanas Krausas, viešėdamas Detroite pas V. ir L. Mingėlus, susirinkus būriui lietuvių, trumpai papasakojo apie Vydūną. Po pasikaitos svečiai buvo šeimininkų pavaiřinti. Nuotraukoje būrelis Vydūno gerbėjų: M. Kizis, L. Mingėlienė, F. Motuzas, A. Krausas, A. Norus, V. Tamošiūnas, V. Mingėla ir M. Šnapštys. K. Sragausko nuotrauka

V. Radzevičius

P A D Ė K A

Dirva dėkoja visiems, kurie savo talka labai daug prisidėjo prie jaunųjų dainininkų konkurso-koncerto pasisekimo.

Ypatinga padėka priklauso premijas suorganizavusiems ir paskyrusiems: ALT S-gos Centro Valdybai, ALT S-gos Clevelando skyriui ir inž. J. P. Nasvyčiui, bei XY, prašiusiam jo pavardės neskelti, padovanojusiam po 25 dol. pirmasias vietas nelaimėjusiems dainininkams. Dėkojame jūry komisijai: Andriui Kuprevičiui, Aldonai Stempužienei, Carmelai Cafarelli ir Pauline Thesmacher už premijuotinų dainininkų atrinkimą. Dėkojame akomponiatoriams Monigirdui Motiekaičiui ir Boies Whitcomb.

Labai daug Dirvos bičiulių talkino bufetui paruošiant skanius valgius ir svečius aptarnaujant. Dėkojame ponioms: Benokraitienei, Degesienei, Gedgaudienei, Jokūbaitienei, Iz. Jonaitienei, Jurgaitienei, Karalienei, Laikūnienei, Malcanienei, Macijauskienei, Mašiotienei, Maželienei, B. Nasvytienei, Palubinskienei, Palukaitienei, Pročkienei,

Rastenienei, Stoškūnienei, Stuogienei, Vaičaitienei, Vinclovienei ir Zagarskienei.

Dėkojame už talką prisidėjusiems prie gražaus vakaro pravedimo p.p. As-trauskui, Baniui, Benokraičiui, Blinstrubui, Kizlaičiui, Macijauskui, Palukaičiui, Petkevičiui, Plodžinskui, Rėkui, Stuogiui, Stankevičiui, Urbšaičiui ir Venciui.

Dėkojame Sowinsky Bakery savininkams Reineckeriams už padovanotus kepsnius.

Dėkojame p.p. Gasparaičiams, Mockams ir Dainiui Degesiui už dainininkų globą.

Dėkui Grandinėlės šokėjoms, nurodinėjant svečiams vietas.

Dėkojame p. J. Stempužiui ir P. Petručiui už koncerto įreikdavimą į juostą ir už perdavimą Tėvynės Garsų ir Margučio programose.

Dėkojame visiems ALT S-gos Clevelando skyriaus nariams prisidėjusiems prie šio vakaro pasisekimo. Dėkui inž. J. P. Nasvyčiui gražiai pravedusiems programą.

Dėkui visiems, kurie savo atsilankymu parėmė šį konkursinį koncertą.

Dirva

METINIS BALFO AUKŲ VAJUS

Tradiciniai, Clevelando BALFo skyrius spalio mėnesį skelbia BALFo aukų vajeus mėnesiu.

GRANDINĖLĖ ŠOKAI

Šiuomi noriu paremti tai ką kvietimai sako -- kad Grandinėlės rengiamas šokių ir muzikos koncertas yra pirmą kartą Clevelande tokios apimties sceninių šokių spektaklis, įvykstaš WHK auditorijoje, 5000 Euclid Avenue, sekmdienį spalio 13 d., 3 val. po pietų.

Pirmas ne tik lietuvių bet ir visų kitų tautybių tarpe; tą drąsiai liudiju išgyvenęs Clevelande virš 50 metų ir matęs daugelio tautybių vie-nokius ar kitokius šokių vaidinimus. O kitos kai kurios tautybės turi Clevelande gyventojų net dešimteriopai daugiau negu esama lietuvių.

Išskyrus ankstyvesniais laikais atvykusią ukrainiečių profesionalų šokėjų grupę iš Europos, nieko didingo ir arti profesionalų šokėjų išsilavinimo ir programos įvairumo jokia kita tauta neparodė.

Grandinėlė yra mūsų Clevelando didelės, judrios kolonijos padaras -- kūrinys Liudo Sagio ir jo energingos žmonos

Kaip ir kiekvienais metais, krepjamės į geros valios lietuvių, kviesdami visus savo duosniaukus tautiečiams, reikalingiems laikinos ar nuolatinės paramos Lietuvoje, Sibire ar bet kurioje kitoje laisvojo pasaulio šalyje.

Dauguma mūsų savo laiku yra patyrę BALFo imigracinės ar materialinės pagalbos svarbą. Dabar, šios šalies suteiktų galimybių, bei savo pačių pastangų dėka esame pajėgūs bent mažą savo išteklį dalimi palengvinti savo brolių vargo našta.

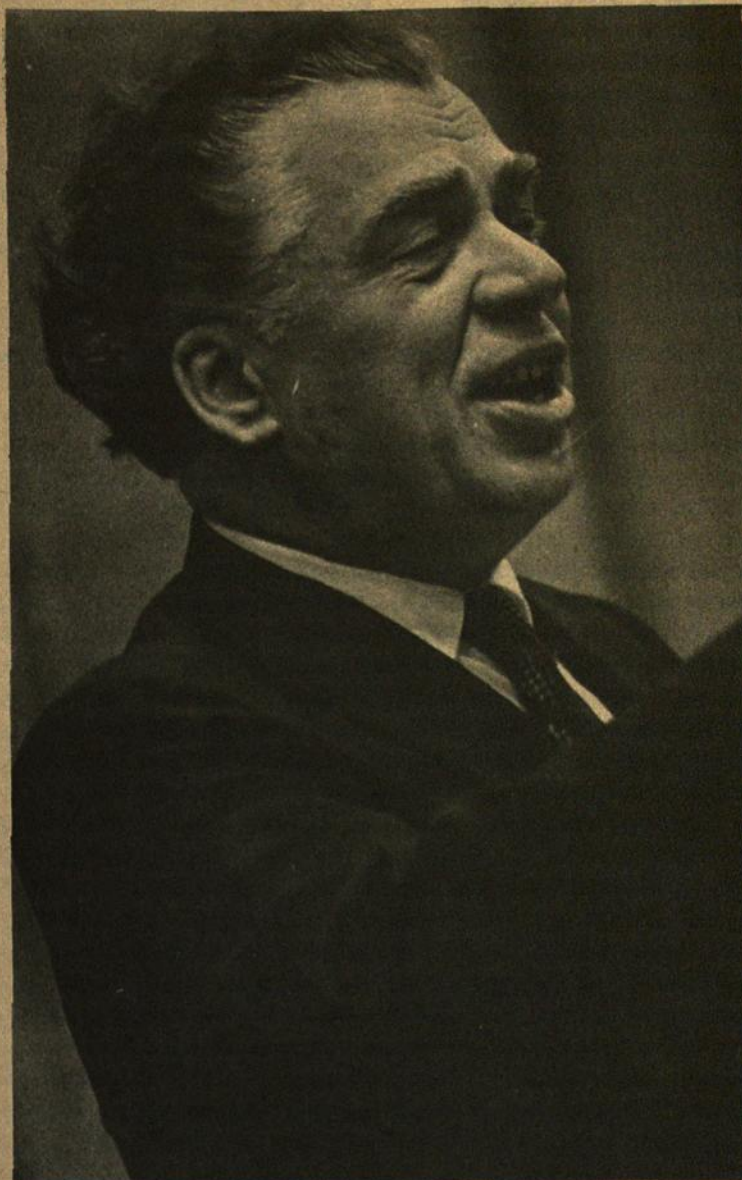
BALF Skyrius

- Apeliacijų teismo teisėjas Sumner Canary vėl kandidatuos toms pareigoms lapkričio 5 d. rinkimuose. Jis yra gimęs Bowling Green, Ohio, 1905 metais, per eilę metų ėjęs teisininko pareigas įvairiose valdiškose srityse.

- Parduodamas tautinis kostiumas (iš Lietuvos). Dydis 10-12. Skambinti — (216) 526-1572.

- Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

- Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Humoristas poetas Antanas Gustaitis, skaitant savo kūrybą literatūros vakaruose. V. Maželio nuotrauka

ir eilės talkininkų.

Pastebėtina, kad Grandinėlės programa susidomėjo ir senosios kartos clevelandiečiai ir platesnių apylinkių lietuviai.

Grandinėlė, dalyvavus ir vaidinus eilėje lietuvių kolonijų, turėjo progą pasirodyti ir amerikiečiams, ir jie stebėjosi ir gerėjosi šokių įvairumu ir šokėjų rūbų spalvingumu.

Clevelande ir kitur kitataučiai matydami Grandinėlės vaidinimus kartojo tą patį -- nieko panašaus visoje Ohio valstijoje nėra matę nei šiais laikais nei anksčiau. Žiūrėtojams darosi išpuolis, kad čia ne tik tautinių šokėjų grupė, o lietuviškas baletas. Didelį priedą daro šokėjams grojant specialus orkestras, kai veik visais kitais atvejais šokiams veda vieno akordeono garsai.

Kažin ar greitai Grandinėlė pajėgs kitą tokią spektaklį surengti, taigi pasinaudokime proga pamatyti jos programą spalio 13 d.

K.S. Karpus

TEN GINTARĖLIAI

Lituanistinių mokyklų dainavimo mokytojas į pagalbą atėjo muz. Petras Matekūnas, paruošdamas dainorėlį "Ten gintarėliai". Rinkinyje yra dvidešimt dainų, kurios parašytos vienam, dviem ir trimis balsams su fortepijono palyda. Šį leidinį redagavo prof. Juozas Žilevičius. Tai ALRK Vargonininkų ir Muzikų Sąjungos leidinys, ku-

ris rekomenduotinas lituanistinių mokyklų mokiniams. Dainorėlį galima užsisakyti pas muz. Vincą Mamaitį, 209 Clark Pl., Elizabeth, N. J. 07206 ir Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221.

Muz. P. Matekūnas surinko eilėraščius iš lituanistinių mokyklų vadovėlių ir sukomponavo jiems malonias ir lengvai išmokstamas melodijas. Akompanimentas pianinui parašytas gana lengvai, gražiai ir teisingai remiantis vaikų balsais.

Pradedant naujuosius mokslo metus, mokyklų vedėjai ir dainavimo mokytojai turėtų užsisakyti savo mokykloms šitą naują dainorėlį.

St. Slizys

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

UNITED
APPEAL
OCT. 14-24

MALE HELP

CARGO HANDLERS

UNIVERSAL AIRLINES has full time openings at Willow Run Airport for cargo handlers. Duties to load and unload Company aircraft. Must be at least 18 years of age and have valid driver's license.

Starting rate \$2.15 an hour. Contact:

UNIVERSAL AIRLINES
WILLOW RUN AIRPORT, YPSILANTI, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(102-103)

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks š. m. spalio 12-13 d. Detroit, Mich.

Pirmenybių vieta: Rouge Park Tennis Courts, prie Plymouth Rd.

Pradžią: šeštadienį, spalio 12 d., 11 val. ryto. Dalyvių registracija nuo 10 val. Pirmenybių tąsa sekmadienį — pagal reikalą.

Pirmenybės bus vykdomos "vieno minuso" sistema.

Klubai yra prašomi savo dalyvių sąrašus pasiųsti rengėjams šiuo adresu: J. Šenbergas, 35380 Mound Rd., Warren, Mich. 48092.

LIETUVIŲ GOLFO PIRMENYBĖS

Lietuvių golfo pirmenybės įvyks spalio 12-13 d. Detroit, Mich. Bus vykdoma individualinės ir komandinės pirmenybės.

Pirmenybių vieta: Rochester Golf Club, 655 Michelson Rd. prie Auburn Rd., tarp Rochester Rd. ir John Rd. (Detroito priemiestyje). Telefonas UL 2-4800. (18 Holes, Par 72, 6468 Yards). Individualinės pirmenybės bus vykdomos vyrų ir jaunių klasėse. Jaunių klasės amžiaus kvalifikacija: gimę 1949 m. ir jaunesni.

Individualinių pirmenybių registracija atliekama šiuo adresu: Algis Rugienius, 30717 Lund Dr., Warren, Mich. 48093.

Komandinių pirmenybių programoje bus tarp miestinės rungtynės, dalyvaujant Detroito, Toronto, Chicagos ir Clevelando komandoms.

PARENGIMAI CLEVELANDE

SPALIO 13 D. Grandinėlės koncertas WHK salėje.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village metinis koncertas - balius.

SPALIO 26 D. koncertas. Programą atlieka St. Baras, A. Kuprevičius ir E. Kuprevičiūtė-Bergienė, Rengia JFK-tas.

LAPKRIČIO 3 D. 8 v.v. pianisto Antano Smetonos rečitalis Music School Settlement salėje.

LAPKRIČIO 9 D. L.V.S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

LAPKRIČIO 9-10 D. s. K. Kodarienės korinių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia Clevelando Skautininkų draugovė.

LAPKRIČIO 16 -- Lietuvių Krikščionių Demokratų Clevelando Skyriaus parengimas.

GRUODŽIO 8 D. Partizanės moters paminėjimas. Rengia DLK Birutės d-jos Clevelando skyrius.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų metų sutikimas Naujosios parapijos salėje. Rengia LB abiejų apyl. valdybos.

WANTED EXPERIENCED SHEET METAL WORKERS

Excellent opportunity for experienced workers.

POWER SHEARMEN
SHEET METAL LAYOUT MEN
BRAKE OPERATORS
PUNCH PRESS OPERATORS
WELDERS
ASSEMBLERS
NIGHT SHIFT
JOB WITH FUTURE
SECURITY
STEADY INCOME
MR. R. CASE

Overly-Hautz Co.

8617 Clinton (West Side)
Cleveland, Ohio

(216) 281-1500, ext. 21

(101-103)

Naturally
SUPERIOR
SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Alfonsas Burneika, gyv. New Britain, Conn., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 5 dol. ir padidinęs Vilties Draugijos įnašą iki 100 dolerių, rašo: "Jei šiais kovos metais kiekvienas Dirvos prenumeratorius šiek tiek paaukotų savajai spaudai, tai jau būtų šis tas padaryta kovos bare. Naujai persitvarkiusią Redakciją ir Administraciją sveikinu ir linkiu geriausios vispusiškos sėkmės".

Dirva nuoširdžiai dėkoja už linkėjimus ir auką.

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" STRAIPSNIO KONKURSAI

Tolerancija ir ištikimybės principams, kryžiuojantis pažiūroms ir nuomonėms

"Laiškų Lietuviams" žurnalo redakcija, atsižvelgdama į faktą, kad lietuvių išeivių visuomenėje pasitaiko nemaža nesantaikos, nesutarimų ir susiskaldymo, ir norėdama tautiečių tar-

pe skleisti darnaus sugyvenimo mintį bei dvasią, 1968-1969 metų rašinio konkursui parinko atitinkamą temą, būtent, "Tolerancija ir ištikimybės principams, kryžiuojantis pažiūroms ir nuomonėms" (kaip yra lietuvių visuomenėje ir kaip turėtų būti).

Rašinys (straipsnis, beletristinis vaizdelis ir kt.) turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir išsiųstas kartu su atskirame vokelyje įdėta tikrąja pavarde bei adresu "Laiškų Lietuviams" redakcijai, 2345 W. 56 St., Chicago, Ill. 60636, U.S.A. Konkurso terminas — 1969 m. vasario 1 d. (pašto antspaudu data).

Atsiųsti rašiniai tampa žurnalo nuosavybe ir gali būti jame spausdinami. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Skiriamos premijos: I — 100 dol., II — 50 dol. ir III — 25 dol. Premijoms jau paskyrę yra: 100 dol. — V. Kuliešius ir 25 dol. — Pr. Razminas.

Mūsų mielum kolegai Filisteriui JUOZUI VALAKUI, skaudžioj žinioj iš Lietuvos mirus jo motinai

A. A.

VERONIKAI VALAKIENEI

Kaune,

Jam reiškiamo širdingą užuojautą bendrame mūsų liūdėsyje

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjungos Valdyba
New Yorke

Liūdinčius: sūnų ALEKSANDRĄ ILJESEVIČIŲ su šeima, dukterį HALINĄ Lietuvoje, seserį ZINAIĄ ir brolių KOSTĄ su šeima, mirus Detroite

A. A.

STEPUI ILJESEVIČIUI

giliai užjaučiame:

R. A. Vaitiekaičiai
A. Kukučionienė
L. Puskepalaitienė
P. P. Pajaujai

A. A.

JURGIUI PĖTERIUI

mirus, liūdėsio valandoje p. J. PĖTERIENEI ir sūnui VIKTORUI su šeima, nuoširdžią užuojautą reiškia

Jonas ir Regina Nasvyčiai

A. A.

JURGIUI PĖTERIUI

mirus, žmoną JANINĄ ir sūnų VIKTORĄ nuoširdžiai užjaučia

Al. ir Ant. Mikoliūnai

Gintaras Karosas, kandidatuojas į Massachusetts seimelį iš šeštojo distrikto, kuris apima So. Bostono ir dalį Dorchesterio, iš respublikonų partijos gauna stiprią paramą. Bostone besilankęs New Yorko gubernatorius Nelson Rockefeller išreiškė jam viešą pagyrimą, sakydamas, kad malonu matyti jauną ir energingą kandidatą, kuri pabėgęs iš komunistų vergijos rado savo laisvės kelią Amerikoje. Nuotraukoje Gintaras Karosas sveikina su gub. Nelsonu Rockefelleriu.

Konkursas ir jaunimui

Jaunesnioji karta gerokai kritikuoja vyresniųjų lietuvių išeivių visuomenę dėl joje pasitaikančios nesantaikos ir susiskaldymo. Naudinga būtų ir jiems leisti pasisakyti, — ne tiek pakritikuoti, kiek ieškoti išeities. Todėl ta pačia aukščiau minėta tema skelbiama rašinio konkursas ir jaunimui, ne vyresniam kaip 20 metų amžiaus (siunčiant rašinius, pažymėti "jaunimo konkursui"). Skiriamos dvi premijos: I — 50 dol. ir II — 25 dol.

"Laiškų Lietuviams" redakcija

• Jūratė ir Česlovas Norvaišos, iš Kauno, laimėjo pirmą prizą Anglijoje anglų stiliaus klasikinių šokių šokėjų konkurse. Apie šią neabejotinai dailią ir gabią šokėjų porą Lietuvoje nebe pirmą kartą rašoma su pasididžiavimu, nes jie jau yra laimėję ne vieną tarptautinę prizą konkursuose, kuriuose dalyvavo Vokietijos ir kitų Vakarų Europos kraštų vadinamųjų salonių šokių šokėjai.

Norvaišos šokių konkursuose dalyvauja kaip neprofesionalai: jų tikroji specialybė ir profesija — gydytojai. Bet pastaruoju metu atrodo, kad jie tą savo profesiją bene bus metę ar bent besirengia mesti. Jie du jau apie du mėnesiai, anot TIESOS, "tobulinasi Londone", ir tobulinasi ne medicinos, o šokimo moksle.

• Marina Gorodeckaitė, prieš keletą metų baigusi sociologijos mokslus Venzuelos universitete, šiemet Londono universitete apgynė tezę "Išeivijos antrosios kartos asimiliacija" ir įgijo daktaro laipsnį. Ji pakviesta dėstyti sociologiją St. John's universitete Newfoundland.

IŠLAIKĖ LIETUVIŲ KALBOS EGZAMINĄ

D. Britanijoje vidurinių mokyklų moksleiviai, kurie mokėsi lietuvių kalbos sekmadieninėse mokyklose ar privačiai, praėjusiais metais buvo paskatinti, kad baigdami mokyklų laikytų lietuvių kalbos egzaminą.

Šiemet tokius egzaminus sėkmingai išlaikė trys lietuviai abiturientai: P. Viržintas iš Nottinghamo, A. Vitkauskas iš Bradfordo ir A. Paukštytė iš Londono. Londono Lietuvių Namų Bendrovės direktorius inž. S. Nenortas visiems nusiuntė pasveikinimo laiškus ir po čekių. Čekiai — tai Lietuvių Namų Bendrovės valdybos iš anksto pažadėtos premijos moksleiviams, kurie mokosi lietuvių kalbos. D. Britanijos vidurinių mokyklų atestatuose lietuvių kalbos išlaikyta egzaminu pažymys (E)

kiai — tai Lietuvių Namų Bendrovės valdybos iš anksto pažadėtos premijos moksleiviams, kurie mokosi lietuvių kalbos. D. Britanijos vidurinių mokyklų atestatuose lietuvių kalbos išlaikyta egzaminu pažymys (E)

LOS ANGELES

BRONYS RAILA SKAITYS PASKAITĄ "POLITIKA AR KULTŪRA"

A. L. T. S-gos Los Angeles skyriaus valdybos posėdyje, š. m. rugsėjo mėn. 17 d., be eilinių reikalų, buvo svarstyta, kaip tinkamiausiai pasiruošti artėjančiai žinomo publicisto-žurnalisto Bronio Railos paskaitai, kurią jis sutiko skaityti š. m. spalio 19 d. (šeštadienį), 7:30 v. v. Lietuvių Tautinių Namų salėje, tema: "Politika ar kultūra".

Bronys Raila žada patiekti įdomių minčių, liečiančių šių dienų mūsų išeivijos politines aktualijas. Paskaita turėtų sutraukti nemažą skaičių klausytojų, nes tokia proga losangeliečiams pasitaiko neperdažniausiai.

Be to, visų patogumui, Tautiniuose Namuose jau įvesta oro vėsinimo-šaldymo įrengimai.

Po paskaitos kavutė bei diskusijos.

• Jūratė ir Vitas Kokliai, Riverside, Calif., augindami dukrą Audrę, š. m. spalio 2 d. susilaukė sūnaus Vainiaus Alekso. Anūko sulaukę, džiaugiasi K. ir Al. Laičiai Clevelande bei A. ir A. Kokliai Chicagoje.

• Prof. dr. Algirdas J. Greimas ir žmona O. B. Bagdonaitė-Greimienė rugsėjo 29 d. iš Paryžiaus atskrido į Ameriką ir draugų buvo sutikti Los Angeles aerodrome, iš kur po valandos išskrido toliau į Berkeley, Calif. Prof. A. J. Greimas Berkeley Universiteto pakviestas trimestrai lingvistikos ir semantikos paskaitoms, kaip vizituojantis profesorius. Jis yra pasižymėjęs, kaip šių mokslo šakų autoritetas Prancūzijoje. Berkeley išbus ligi metų pabaigos. Kiek leis laikas ir sąlygos, yra pasiryžęs vėliau aplankyti ir Los Angeles lietuvišką koloniją.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CHICAGO

RUDENS BALIUS

ALT S-gos Chicago skyriaus spalio 26 d., šeštadienį, Balio Pakšto salėje rengia tradicinį Rudens Balių su įdomia programa. Chicago lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą.

• Valdai Adamkui, kandidatui į Great Chicago Sanitary District patikėtinius, paremti buvo suruošta golfo diena ir jos vakare — šaunos banketas. Visa tai pasižymėjo gera organizacija, tvarka ir gera nuotaika. Banketo ir jame buvusio dovanų skirstymo pelnas, o taip pat įvykdyta mesliava nukreipiama į Valdo rinkiminės kompanijos fondą.

• Jono Lenkevičiaus, dipl. inžinieriaus - matematiko, mirties metinių proga Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo atlaikytos už jo vėlę pamaldos ir po jų našlės B. Lenkevičienės suruošti pusryčiai, kuriuose dalyvavo gražus būrys velionies draugų.

J. Tamulis, buv. velionio bendradarbis - mokytojas ir S. Vidmantas, buv. Velionio mokinys, gražiai apibūdino Velionio Jono taurų ir gilų asmenį, jo šiltą visiems prieinamą atsinešimą žmogui, o taip pat jo nusiteikimą visad kiekvienam pagelbėti, patarti.

• Kūrėjų-savanorių metinis susirinkimas, įvykęs Chicagoje rugsėjo 29 d. praėjo darbingoje ir pakylioje nuotaikoje. Dalyvavo virš 30 asmenų. Pirmininkavo Juozas Sabaliauskas, sekretoriavo — Pijus Venclova.

Atsilankiusiam į susirinkimą prel. M. Krupavičiui, šventusiam tą dieną vardadienį, buvo įteikta kukli dovanėlė.

Naujon skyriaus valdybon išrinkti: K. Petrauskas, Pijus Venclova ir Leonas Balzaras. Jonas Gaidelis ir Jonas Jareckas — kandidatai. Vėliavininku — Vincas Avižius.

• Aldona ir Vytautas Kamantai persikėlė gyventi iš Clevelando į Chicago. Jų naujas adresas yra 17W722 69th Street, Westmont, Illinois, 60559, telef. (312) 968-7598.

• Lietuvių Fondo vakariene, užbaigti telkti pusei milijono, įvyks lapkričio 17 d., 3 val. p. p. puošnioje salėje, 5717 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. Bus nuotaikinga meninė programa. Vakarienės garbės svečiais bus Chicago ir apylinkių lietuviai, kurie vakarienės proga įstos į LF narius su nemažiau kaip 100 dol. įnašu ir tie LF nariai, kurie savo įnašus padidins nemažiau šimtinės. Vakarienei registruotis galima LS būstinėje: 6643 S. Maplewood Ave. Chicago, Ill. 60629 (telef. 778-2858) arba pas savo apylinkės LF įgaliotinį bei komiteto pirmininką. Lietuvių Fondo Valdyba (Sk.)

NEW YORK

• Jungtinio Finansų Komiteto Valdyba maloniai kviečia atvykti spalio 13 d. (sekmadienį), 4 val. 30 min. po pietų į Maspetho lietuvių parapijos salę, 64-14 56 Rd., Maspeth, radijo ir spaudos atstovus, dailininkus, aukavusius paveikslus JF k-to laimėjimams. Kviečiami dalyvauti New Yorko ir New Jersey LB apygardų pirmininkai, apylinkių pirmininkai, jų finansų komisijų vadovai. Susirinkime kviečiami dalyvauti VLIKO valdyba. Salėje bus iškabinti lietuvių dailininkų paveiks-

lai, paaukoti laimėjimui.

Po pasikalbėjimų vajuos suaktyvinimo reikalais, bus vaišės.

• Aloyzo Barono romanas "The Third Woman", išverstas į anglų kalbą, šiomis dienomis išėjo iš spaudos. Išleido Maryland Books leidykla kietais viršeliais, P. Jurkaus aplanku, kaina 5 dol.

Šiuo metu Maryland Books leidykla sparčiai dirba prie LNF leidžiamos, dr. A. Geručio suredaguoto anglų kalba veikalo apie Lietuvą, pavadinto "LITHUANIA".

• New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkimas įvyks spalio 26 d., dr. P. ir E. Legečių namuose, Jamaica, N. Y. Ta proga bus dr. A. Budreckio anglų kalba išleistas knygos pristatymas, kurios išleidimą gydytojų draugija yra stambia suma parėmusi.

• Korp! Neo-Lithuania New Yorko metinis banketas šiais metais įvyksta lapkričio 2 d. Travelers Hotel prie La Guardia aerodromo.

TORONTO

TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 28 d. Toronte įvyko KLB Karšto Tarybos suvažiavimas. Išklaušius į bendruomeninę sudėtį įeinančius pranešimus ir aptarus visą eilę tolimesnės veiklos klausimų, išsirinko sekančią trijų metų kadencijai valdomuosius organus. Į valdybą — K. Baronas, G. Breichmanas, dr. S. Čepas, J. Čeponkutė, E. Čuplinskas, Stp. Kairys, B. Sakalas, J. R. Šimanavičius ir L. Tamošauskas. Revizijos Komisijon — E. Daniliūnas, V. Ignaitis ir L. Skripkutė. Garbės Teisimas sudarytas iš montrealiečių, į kurį įėjo: J. Adomaitis, A. Gražys, M. Juodviršis, dr. V. Pavilaniš ir dr. M. Ramūnienė.

Su v. ažiavimui pirmininkavo dr. J. Yčas, V. Ignaitis ir P. Rudinskas.

PRAŠAU ATITAISYTI...

Antano Olio minėjime meninę programą atliekančių grupėje yra Jonas Valčiūnas, o ne mano bendrapavardis, kaip po nuotraukos parašyta (Dirva 99 nr. 1 psl.).

Mečys Valiukėnas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Ošiančios Pušys. H. Džiulytė Mošinskienė. Trumų vaizdelių rinkinys. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Viršelis pieštas P. Jurkaus. Kaina \$2.50.

Auksiniai Rageliai. Pranas Naujokaitis. Lyrika. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Viršelis pieštas P. Jurkaus. Kaina \$2.00.

Lietuvių Inžinierių ir Architektų Metraštis. I tomas, 4 dalis. Pramonei kuriant ir gamybą plečiant. Redagavo Kazys Krulikas. Kaina — \$2.00.

Ant Vilnelės Tiltu. Paulius Jurkus. Vilniaus legendos. Aplankas ir iliustracijos autoriaus. 200 psl. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Kaina \$2.50.

Rinktiniai Raštai. Pulgis Andriūšis. I tomas. Septintą leidus ir Anoj pusėj ežero. Išleido Lietuvių Enciklopedijos Leidykla. Kaina nepažymėta.

Prisikėlimas. Alė Rūta. Romanas. 205 psl. Išleido Nidos Knygų Klubas. Kaina \$2.50.